

Jó Pajtás

A large, long-necked dinosaur, possibly a sauropod, is the central focus of the image. It is standing in a lush green field filled with numerous yellow daffodils. The dinosaur's neck is extended upwards, and its head is tilted back. The background shows a line of trees and a white structure, possibly a greenhouse or a building, under a clear sky.

2016. IV. 28.

70. évf., 15. szám

*Dinók parkja Újvidéken
Nem szabad megfeledkezni az anyák napjáról
Mit jelképez a májusfa?
Nézzük együtt!
A semmiből bukkant fel egy galaxis*

Hogyan készül a Jó Pajtás?

Szerkesztőségünkben jártak az újvidéki sonjások

Meglehetősen kevesen, de annál nagyobb örömmel kukkantottak be szerkesztőségünkbe az újvidéki Sonja

A harmadikosok és tanító nénijük (a felső sorban balról a második) kíváncsiak voltak szerkesztőségünkre. A felvételen rajtuk kívül Buzás Mihály (a felső sorban, balról), Erős Mária (a nyomda részlegéről, a felső sorban harmadik), és Nagy Magdolna szerkesztő (jobbról).

Marinković iskola harmadikosai tanító nénijükkel, **Farkas Erikával**. Ők valójában még a Mézeskalácsot olvassák, de kíváncsiak voltak arra, hol készül a gyermekújság, kik és hogyan készítik, nem kevésbé arra, hogyan nyomtatják. A csattogó, zajos nyomdagépekhez viszonyítva szerkesztőségünk a csend oázisa, egy-két számítógép biztosítja csupán a lapok készítését. Amit tudunk, megmutattuk, Buzás Mihály tördelő és a horgász-hírek felelőse azonban váratlan érdekességekkel szolgált: megmutatta, hogyan lehet manipulálni a képpel, pl. az emberi szemet, fejet oda tenni, ahol nincs helye...

Bízunk benne, hogy **Ábel Csilla, Berta Lídia, Onodi Barbara, Aleksandar Milanov, Dávid Petrović, Tót Róbert, Velisek Hunor** és nemzedéktársaik egy-két éven belül szívesen olvassák és forgatják majd lapunkat, később, felnöve pedig akár írják és szerkesztik is.

N-a

Fotó: Ótos András

A JÓ PAJTÁS HÉT ÉVTIZEDÉBŐL

Mit írtunk egykor?

Hadaró Jutka kívánságlajstroma

„Megkértek, hogy ezúttal olyasmit hadarjak nektek, ami egész esztendőben érdekes, hasznos és aktuális lesz.

Hm. Jutkátok sokáig törte azt az okos (és szép!) szöszeke fejecskejét, amíg kiötlötte a következőket:

No 1. Mivel igen fontos, hogy egymással szót értsünk, s én a hadarásról már bajosan tudok leszokni, javallom, hogy ti is lépjétek be a gyorsan gondolkozók és még gyorsabban

beszélők táborába, hogy ezentúl „egy húron pendüljünk”.

No 2. Mivel – sajnos – minden második gondolatom még mindig Franz-Feri, kívánok neki a kockás sapkása mellé még egy pöttyes, csíkos, valamint virágos sapkás leányzót is!

No 3. Anyáéknak távvezérlő készüléket kívánok, amellyel akkor is tetszésük, illetve megcsontosodott, sőt megjeccsededett nevelési elveik alapján irányíthatassák csemetéiket, amikor azok éppen „lőtávon kívül” vannak.” (...)

Ha ti nem is, de szüleitek bizonyosan emlékeznek a Jó Pajtás egykori kulcsfigurájára, a hétről hétre jelentkező Hadaró Jutkára. A kitalált figurával, Jutkával sok minden megtörtént, élményeit Jódal Rózsa író nő vetette papírra a múlt század hatvanas-nyolcvanas éveiben, 27 éven át. A sorozat megszűnte után sok évvel, 2008-ban Figyeltek, világ! címen adta ki az újvidéki Forum Könyvkiadó az író nő ifjúsági könyvét, melyben Jutka a mai korhoz hangolódva igyekszik eligazodni a világ dolgaiban.

Pap József

Cinkém, cinegém

Cinkém,
Cinegém!
Ettetelek
Egész télen
Szalonnával,
Dióbbel.
Most már elmaradozol.

Cinkém,
Cinegém!
Szökik a hó:
Tavaszdodik.
A természet
Nyiladozik.
Most már tovább vándorolj!

Cinkém,
Cinegém!
Jövő télen
Újra látlak.
Szívem dobban,
Ha meglátlak!
De most, búcsúznak csendbe’.

Cinkém,
Cinegém!
Fényes szellő
Vezéreljen.
Árnyas liget
Védelmezzen.
Röppenj, s jussak eszedbe!

JÓ PAJTÁS RAJZPÁLYÁZAT Eredményhirdetés két hét múlva

Örömmel jelentjük, hogy igazán szép munkák készültek az **Ez az én szülőföldem** elnevezésű képzőművészeti pályázatunkra, melynek beküldési határideje épp lejárt. Mint ígértük, a legsikeresebb munkák szerzőit megjutalmazzuk **A magyar festészet mesterei** című könyvsorozat egy-egy kötetével, melyet a budapesti Kossuth Kiadó és a Magyar Nemzeti Galéria közösen adott ki.

Ez azonban nem minden! Lapunk két hét múlva, május 12-én megjelenő számának borítóját ezeknek a munkáknak szenteljük.

N-a

Nem szabad megfélekedni az anyák napjáról

Az édesanya minden gyermek és felnőtt szívében különleges helyet foglal el. Ő az, akihez örömben, bánatunkban először fordulunk, ő az, aki számára mindig mi, a gyerekei vagyunk a legfontosabbak. Jelenléte, munkája az életünk része. Gyakran észre sem vesszük, mennyit fáradozik, hogy legyen tiszta ruhánk, meleg, biztonságot jelentő otthonunk. Számára mindez természetes, annyit kér csupán, hogy legyünk jó gyermekei. Gyakran nem sikerül jónak lennünk, néha bánatot okozunk. Előfordul, hogy elfelejtünk valamit, lehet, hogy fontos dolgokat is. Minden évben van azonban egy nap, amiről nem szabad megfélekednünk, ez pedig az anyák napja, amikor édesanyánkat köszöntjük.

Hogy az óbcesei Zdravko Gložanski iskolában hogyan köszöntik május első vasárnapján az édesanyjukat, elmesélik **Horvát Regina** magyartanárnő ötödikesei: **Balog Teodóra, Tölgyesi Szintia, Nagy Ricsárd, Mészáros Luca, Tóth Stefán** és **Pál Krisztián**.

Ricsi tavaly vízmelegítőt vett édesanyjának anyák napjára.

– Az úgy volt – meséli –, hogy anyukám nagyon szeretett volna egy gyorsforralót kávéfőzésre. Mivel a locsolkodáskor összejött pénzem még megvolt, így apukámmal elmentünk meg-

venni. Még ma is megvan, lehet, hogy amikor főzi a kávé, eszébe jut, hogy az az én ajándékom volt anyák napjára. Az idén egy szép virágos lapot veszek, s keresek a világhálón valamilyen szép idézetet, s ráírom. Biztosan ezt is megőrzi, s ha ránéz, látja benne a szeretetemet.

Luca régen egy befőttes üveget földíszített, váza lett belőle. Hogy mi mindent készített még? Elmeséli:

– Alsóban a tanító néni beszerezte az agyagot, tányérmát készítettünk belőle, s belesnyomtam a tenyerem. Agyagból megformáltam édesanyám arcát, befestettem, s ráírtam: „Drága anyukámnak”. Az idén képeslapot veszek, s én is valami szép idézetet írok rá, amellyel kifejezem édesanyám iránti szeretetemet.

– Nekem is megvan az a bizonyos dísztányér – fűzi hozzá Dóra –, ott függ a falon, mert lyukat is fúrtunk bele, így föl lehetett akasztani. Az idén ilyen kézimunkát nem készítünk az osztályban, s lehet, hogy virágot veszek, esetleg csokoládét.

– Igen, én is emlékszem, hogy készítettük agyagból a tányért, meg a kezünk nyoma mellé még a nevünket is belevetük – emlékezik vissza Szintia. – Most nem készítünk az osztállyal anyák napjára ajándékot, ezért lehet, hogy festek egy képeslapot, s egy szép idézetet keresek én is a világhálón, vagy valamilyen anyák nap-

jára való idézetet, de természetesen csokoládét is veszek.

Stefán is virágot vesz, ugyanis nagyon tetszik neki a vers, amelyet fölolvastam nekik.

– Ha nem is orgonát, mint ahogy a versben van – mondja Stefán –, valamilyen szép virágot vásárolok, s azzal köszöntöm fel édesanyámat anyák napján. No, persze a csokoládé sem marad el.

Krisztián még arra is emlékszik, hogy már óvodás korukban is köszöntötték az édesanyjukat. Szép műsort készített az óvó néni, melyre meghívták az anyukákat is. Milyen boldogság volt a műsoruk után átadni az ajándékot!

– Most már, hogy felsős tanuló vagyok, nem veszek ajándékot, hanem saját készítésű dologgal köszöntöm föl anyukámat. Lehet, hogy képeslapot készítek. Az is lehet, hogy egy szál virággal lepelem meg.

Jó ötlet, ha nincs virág, egy szép levelezőlapot is tudtok készíteni, melyre ráírtok valamilyen szép idézetet, s lehet, hogy édesanyátok örökre megtartja, mint ahogy én is ott őrzöm az íróasztalomon sok-sok éve a lányom képeslapját, melyen egy Szabó Magda-idézet áll: „Anyámnak nem gyűjtöttem gyertyát, a fényt nem lehet megvilágítani”

Koncz Erzsébet

Ők biztosan felköszöntik édesanyjukat május első vasárnapján, anyák napján

A legszebb szó: édesanya

Kosztolányi Dezső szabadkai születésű író a tíz legszebb magyar szó közé sorolta az édesanya kifejezést. Nem véletlenül, zenéje, hangulata és nagyon fontos tartalma van ennek a szónak.

Talán szokványosan hangzik, de így van: édesanyánk az, aki életet adott nekünk, aki kicsi korunkban gondozott, táplált, fürdetett, járni, beszélni tanított, vigyázta álmunkat, letörölte könnyeinket, figyelte minden lépésünket, és talán nem kérhettünk tőle olyasmit, amit ne teljesített volna. Mint ahogyan azután is.

Május első vasárnapján őket köszöntjük, róluk emlékezünk meg. Talán nem véletlen, hogy éppen ekkor, amikor éled a természet, újjászületik, megújul, hiszen az anyák is az új élet hordozói. Bár azt hisszük, ez az ünnep új keletű, nem úgy van, hiszen már az ókori Görögországban is tartottak tavaszi ünnepségeket az anyák tiszteletére. Majd az amerikai, philadelphiai Anna Sarvis kezdeményezte, hogy ezt a vasárnapot hiva-

talosan is tegyék az anyák ünnepévé, így 1914-ben valóban elfogadták a javaslatot. Ma már természetes, hogy ez a nap az édesanyáké.

Köszöntsétek őket, mondjátok el, mennyire szeretitek, tisztelitek őket, hogy fontosak számotokra. Persze, ugyanezt megtehetitek az év más napjain is.

T-z

Még néhány nap, és 1-jén a természetbe vonul, aki csak teheti. A pihenés, a kirándulás, a természetjárás vár ránk, még akkor is, ha épp a munka ünnepét „üljük”. Hogyan is vált a munka ünnepnappá? Ha nem tudnátok, olvassátok el az alábbi összefoglalót!

Május 1-je az 1890-es évektől a munkások nemzetközi ünnepe, az 1990-es évektől a munkavállalók szolidaritási napja. 1817-ben, Robert Owen gyártulajdonos megfogalmazta és közzétette a munkások követeléseit, köztük az addig 10–14 órás munkaidő nyolc órára csökkentését. Több kisebb tüntetést, illetve sztrájkot is tartottak, hatására 1847-ben a nők és gyerekek munkaidejét 10 órában maximalizálták Nagy-Britanniában és gyarmatain.

1856. április 21-én sztrájkba léptek az ausztráliai Melbourne városában a kőművesek és építőmunkások, s a parlament elé vonulva követelték a nyolcórás munkaidő bevezetését. Akciójuk sikerrel zárult, a rövidebb munkaidő ellenére még a fizetésük sem lett kevesebb. Angliában a 10 órás munkaidő az 1870-es évekre vált általánossá. 1866-ban az I. Internacionálé (a munkásság szervezeteinek első nemzetközi egyesülése) genfi kongresszusán alapelveként fogadták el: „A kongresszus a nyolcórás munkanap bevezetését az első lépésnek tekinti a munkásosztály felszabadulása felé”.

1884-ben az Amerikai Munkásszövetség (AFL) chicagói kongresszusán azt ajánlotta a

Május 1-je, a munka ünnepe

törvényhozóknak, hogy 1886. május 1-jétől az országban mindenütt vezessék be a nyolcórás munkanapot. Sztrájkot és felvonulást hirdettek erre a napra, melyben 350 ezren vettek részt. Milwaukee-ban a rendőrök a tömegbe lőttek, kilencen haltak meg. Az állami alkalmazottak számára bevezették a nyolcórás munkanapot. A munkások, valamint a sztrájkterroket védő

rendőrök közti konfliktusban egy rendőrtiszt halt meg. Megtorlásul nyolc anarchista vezetőt állítottak bíróság elé, s bizonyítatlan vádak alapján el is ítélték őket, közülük négyet 1887-ben kivégeztek. 1888-ban az Amerikai Munkásszövetség St. Louis-i kongresszusán elhatározták, hogy május 1-jén emléktüntetéseket rendeznek, s ezeket nemzetközi szintre emelik.

A II. Internacionálé alakuló kongresszusa 1889-ben Párizsban úgy határozott, hogy a három évvel korábbi chicagói tüntetés kezdetének negyedik évfordulóján, 1890. május 1-jén a szakszervezetek és egyéb munkásszerveződések együtt vonuljanak fel a nyolcórás munkaidő bevezetésére, illetve a nemzetközi szolidaritás kifejezése érdekében.

Magyarországon először 1890-ben tartottak május 1-jei tömegdemonstrációt. Később, a 20. század folyamán a munkásünnep a legnagyobb nemzetközi szocialista ünnep lett. A szocializmus ugyan megszűnt, de az ünnep maradt. Vannak országok, ahol napjainkban ezen a napon nagy tüntetéseket szerveznek, és kiállnak a munkások jogainak védelmében, másról azonban félretekint a politikálást, és kihasználják a tavaszi időt természetjárásra, pihenésre.

Tudod-e?

A fiatalok tavaszi öröme ünnepé május 1-je, a májusfa állításának ideje. A **májusfa**, a zöld ág a természet megújulásának a szimbóluma. A májusfa sudár, a törzsén gallyaitól megtisztított, hegyén lombos fa vagy szép növésű ág. A legények éjszaka vágják ki az erdőn, és hajnalra állították fel a helyi szokásnak megfelelően minden lányos ház elé együttesen, vagy mindenki a maga szeretője háza elé. A fa kivágása, hazaszállítása inkább titokban történt éjszaka, hajnali feldíszítése is inkább a legénybanda közös, bizalmas feladata volt.

Ha a paradicsom beérik

A hetedikesek együtt fogják elfogyasztani osztálytársuk szeretettel nevelt növényeinek termését

Gyuszika a növényeivel

Osztálytársunk, Hablik György, ahogyan mi becézzük őt, Gyuszika közepes, mondhatnánk elégséges tanulmányi eredményű diák. Azonban szorgalma, jólelkősége a növények nevelésében is kifejezésre jut. Cserepekbe babot, paradicsomot, kukoricát is ültetett. A paradicsom virágzik már, a babnak termése is van. Gyuszika örömmel jön az iskolába, mert amint ideér, siet a növényeihez. Tanáraink is nagyra becsülik munkáját. Az osztályunk általa még összetartóbb és őszinte barátság van köztünk. Gyuszika alig várja, hogy a paradicsom beérjen, mert az osztálytársaival szeretné megosztani a finom falatokat.

A szentmihályi
Sonja Marinković iskola
7. osztálya

A paradicsom már virágzik

Diákok is kiállítottak

Május 23-áig látogatható a Szabadkai Városi Múzeum, a szabadkai Vegyészet-Technológiai Iskola és a tavankúti Matija Gubec horvát művelődési-oktatási egyesület Drukkoló formák és lenyomataik címmel szervezett kiállítása a szabadkai Városi Emléktárgyboltban. A kiállítás fehér hímzéssel, illetve lyukhímzéssel díszített tárgyakat mutat be, amelyek a hagyományos ruházati és háztartási, valamint a modern ruházat és emléktárgyak részét képezik. A tárlaton fontos szerepet kapnak a drukkoló formák is, azaz olyan szerszámok, amelyekkel a motívumok anyagra való nyomását végzik.

Megtudtuk, hogy a kiállított szerszámok keletkezése Zentához köthető, ahol a 20. század húszas éveiben több drukkolóműhely működött. A tárlaton a tavankúti Matija Gubec horvát művelődési-oktatási egyesület gyűjteményéből a nyomáshoz használt drukkoló formákat tekinthetjük meg. A kiállításon munkáikkal részt vettek a szabadkai Vegyészet-Technológiai iskola ruhamodellező szakos elsős és negyedikes diákjai. A kiállítást Nagy Abonyi Ágnes, a Zentai Városi Múzeum néprajzkutatója nyitotta meg, és elmondta, hogy Zentán nagy hagyománya van a mintadíszítésnek.

– Főleg a sablonkészítés az, amely hosszú ideig megmaradt. Vajdaságban erős volt az igény a díszítőművészet hagyományának ápolására. A kutatások szerint már a XVIII. században Bácska 21 településén alakult képfestőműhely, 1844-ben harminc képfestő dolgozott. Zentán mélyre nyúló hagyománya van a fehér hímzésnek is, nagy volt a kínálata az igényesen megtervezett és kivitelezett díszítményeknek.

L. M.

Útra keltek az anyanyelvápolók

Zomborba és Doroszlóra kirándult csaknem 150 palánkai és bácsi diák

Április derekán élményekben és kalandokban gazdag kiránduláson vett részt megközelítőleg 150 palánkai és bácsi gyerek, azok, akik a magyar nyelvet anyanyelvápolási órákon igyekeznek elsajátítani. Úti céljuk Zombor és Doroszló volt. A barátkozás mellett a kirándulás kiváló lehetőséget adott az anyanyelvápolás órákon elsajátított gyakorlatára is. A gyerekek Zomborban egyebek közt megtekintették a Megyeházát, ahol Milan Vojnović helytörténész tartott nekik előadást, majd pedig a városban tettek egy kiadós sétát. A délutáni órákban Doroszló felé vették az irányt, ahol műhelymunkákon, foglalkozásokon, különféle műsorok által barátkoztak és gyakorolták a magyar nyelvet.

Sok gyerek még nem kirándult, ezért nagy lelkesedéssel vettek részt az utazáson, amely maradandó élményt nyújtott számukra. Tanítónőjük, Dékány Adrienn elmondta:

– Nyolc iskolában tanítok, Bács község három és Palánka község öt iskolájában, összesen 197 tanulót. A magyar nyelv oktatása Palánkán három évvel ezelőtt indult meg, akkor négy iskolában, szeptembertől pedig további négy iskolában, ami azt jelenti, hogy fokozódik az érdeklődés. Az iskolákban heti két órában zajlik a magyar nyelv tanítása, amit nagyon nehéz egyeztetni. Az órarend megszervezése külön bonyodalom – hallottuk Dékány Adriennőtől.

A Duna mellett elterülő Palánka községben egyébként a magyar nyelv oktatása hosszú kihagyás után 2013 márciusában indult újra a Desanka Maksimović Általános Iskolában kísérleti jelleggel. A 2013/2014-es és a 2014/2015-ös tanévben Palánka két iskolájában, Dunacsében és Bácsstóvárosban 90 tanulóval folyt magyar nyelvű oktatás, amelyhez az idei tanévtől még négy iskola csatlakozott, egy a palánkai, három pedig a bácsi községben. Jelenleg a nyolc iskolában 197 tanuló tanul magyar nyelvet.

L. M.

Milan Vojnović helytörténész és Jerasz Anikó üdvözölték a dél-bácskai gyerekeket Zomborban

Nyílt nap Topolyán

A topolyai Mezőgazdasági Középiskolában az idén is nyílt napot szerveztek a környék nyolcadikosai számára. A végzősök találkozhattak több középiskola kínálatával, megkönnyítve ezzel a pályaválasztást, és lehetővé téve a betekintést a választott iskola munkájába.

Nyolc középiskola mutatkozott be, Topolyáról a házigazda mellett jelen volt a Sinkovics József Műszaki Középiskola és a Dositej Obradović Gimnázium és Közgazdasági Középiskola, valamint szabadkai és zentai iskolák. A jövőbeli középiskolások különböző információkat kaphattak az iratkozásról, és azokról a szakokról, amelyek nyílnak adott oktatási intézményekben. A rendezvényt évek óta a Föd napjához közel eső időpontban szervezik meg, így egybekötik annak megünneplésével.

A község nyolcadikosai szervezett buszokkal látogattak el az eseményre. A nyílt napon bemutatták a Föld-napi rajz- és fogalmazáspályázat díjazott alkotásait, emellett különböző vetélkedőkre, sakkbajnokságra, magfelismerési és traktorügyességi versenyre is sor került, a vendégek megkóstolhatták az iskola tanulói által készített süteményeket, pékárut, sült húsokat, az érdeklődők egy igazi birkanyírást is megtekintettek.

A mezőgazdasági iskolában egyébként három négyéves szak nyílik a következő tanévben: mezőgazdasági, állategészségügyi és élelmiszeripari technikus (utóbbi csak magyar nyelven), míg a hároméves szakokat különböző módon kombinálják: magyar nyelven mezőgépszerező és -kezelő, valamint pék szakok nyílnak, míg szerb nyelven élelmiszeripari termelők és virágkertészek.

Harmadik hely a bácsföldváriaknak

Nagy visszhangja volt idén is a környezetvédelmet népszerűsítő és tudatosító Sajó Károly Kárpát-medencei környezetvédelmi csapatversenynek Vajdaságban. A bácsföldváriak nagyon eredményesek voltak, a **Kovács Tünde, Vámos Anna, Szőnyi Noémi** összetételű csapat a harmadik helyet szerezte meg.

Felvételünkön a résztvevők, illetve a bácsföldvári Svetozar Marković iskola háromtagú csapata.

Az én kirakatom sikere

Az én kirakatom címmel nagy sikert ért el a szabadkai EmArt Műhely növendéke a budapesti Jaschik Álmos Művészeti Iskola 60 éves kirakatrendező és dekorátorképzés jubileumának alkalmából meghirdetett rajzpályázatán. **Gyömbér Lea** kitűnő rajzával az első helyezést érdemelte ki. Az oklevél mellé rajzfelszerelést kapott ajándékba.

GME

Ettetek-e csörögét?

A hagyományápolás órán a csörögéről tanultunk. Nagyon tetszett Amindenkinek. A csöröge népi étel, még hozzá nagyon finom. Három osztálytársam nagymamája süttött forgácsfánkot. Nekem az tetszett a legjobban ebben az órában, hogy megkóstolhattuk a tananyagot. Ízlett. Ez volt a nap legjobb órája.

Noszkovity Emili és Ubori Petra,
2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Álomkép

Köszöntelek titeket Seholország Soha városában!

Szeretnék benneteket körbevezetni. Ebben a városban sok-sok szörny él, de nem olyan, amilyenre most gondoltok hanem kedvesek, jók, barátságosak és édesek, mivel a legtöbbször cukorból van. Így az is lehet, hogy akkor nem is igazi szörnyek?! Na, de mindegy én annak fogom őket hívni! Akkor most beszéljünk is az egyikükkel, aki nem mellelesleg biztos úr:

- Jó napot!
- Jó napot - köszönt keservesen.
- Hogy van ma, biztosfánk úr? - kérdeztem, mivel ő egy fánk.
- Köszönöm, felettébb savanyúnak érzem magam!
- Jajj, ne búsuljon, biztosfánk úr, egyen egy kis fánkot!
- Segítség! Kannibalizmus! Kannibalizmus!
- Dehogy az! Én csak szerettem volna egy picit megédesíteni a napját!

Mindegy, hát úgy látszik, túl magas a vércukra! Tehát itt minden van, ami édes, sziporkázó, aranyos, ezüstös és szörnyedelmesen csodálatos. Talán azért is nincs itt fogorvos. Biztosan nem bírná az iramot! Viszont, az a sok-sok, nagyon sok édes, sziporkázó szörnyecske közt akad egy gonosz, akit úgy hívnak Kókuszpók, aki egy eldugott barlangban él. Aki minden egyes napon azon töri magát, hogy a drága, édes kis szörnyecskek édes kis életét megsózza, megsavanyítsa, és leginkább nagyon megkeserítse. Mindent az ellentétévé változtat. Szóval lehetne ő a fogorvos, mert akkor a rossz fogakat szép fehérre változtatná.

- Zsóka, Zsóka, keljél!
- De, anya, én nem akarok Kókuszpókhoz menni, nekem nincs rossz fogam!
- Ki az a Kókuszpók?
- Hát a fogorvos! Pff... Mintha nem tudnád!
- Keljél fel, indulnunk kell, ha szeretnéd, még előtte készítek egy édes kakaót.
- Ó, pedig még olyan nagyon sokáig maradtam volna ebben az édes álomban!

**Romoda Zsóka, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Egy homokbomba története

Reggel esett az eső, a felhalmozott homok megázott.

Janó csinált egy sáncot, és abba bele lett öntve egy talicska homok, amiből persze remek homokbomba lettem. Lettek társaim is. Nagyon sokan voltunk, gúllákba raktak minket. Én és a társaim terveztük már a háborút. A barátommal sokat beszélünk arról, ki fog repülni. Fogadtam is vele, hogy ki fog több vörös ingest eltalálni. A hármas számú erődben háromszor annyi bomba volt. Amikor eljött a háború ideje, lassan, csúszva mentek előre a sáncig a fiúk, majd mindenki célzott és dobott, és a dobónak megint tele lett a szája homokkal. A védők két kézzel szórták a bombát. Valóságos homokzáport zúdítottak a vörös ingesekre. Én az Áts Ferin durrantam szét.

Én nagyon jól érzem magamat ebben a csatában, mert legyőztük a vörös ingeseket.

**Ladócki Ervin, 6. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Adorján**

Kedves Pajtások!

Természetes, hogy e heti válogatásunkat meghatározta a jeles ünnep, az anyák napja közeledése. Sokan bizonyosan úgy gondoljátok, hogy ez az ünnep is a kicsik „hatáskörébe” tartozik, ám szerintem korántsem így van. Minden édesanya megérdemli a figyelmet, és megőrül, ha megkapja. Az anyukáinkról szóló fogalmazások is ajándékkal érnek fel, reméljük, a megjelenetekkel különösen sikerül meglepni az édesanyákat.

Az elmúlt napokban figyelemreméltó munkákat kaptunk a törökkanizsai J. J. Zmaj iskolából, a bácsfeketehelyi Nikola Đurković iskolából, a pacséri Moša Pijade iskolából, az óbesei Petőfi Sándor iskolából, a csantavéri Hunyadi János iskolából! Köszönjük a fáradozást ezúttal is! Az ünnepnapok után pedig, reméljük, megújulva, feltöltődve újabb munkákkal leptek meg bennünket!

Nagy Magdolna

Már néha gondolok a szerelemre

Az óvodában majdnem mindenkinek volt szerelem, vagyis szimpátiája. Nekem is volt egy, bevallom.

Színes virágokat és szívcecskéket rajzoltunk egymásnak, egymás mellett ültünk együtt játszottunk. Ilyenek voltak az ovis szerelmek. De ahogy nőttünk, velünk együtt nőtt a szerelem is. Alsóban, amikor kilenc-tíz évesek voltunk, már tudtunk írni, akkor következtek a szerelmeslevelek. Néha-néha kis ajándékokkal is megleptük egymást. Most így, kamasz fejjel gondolkodom, hogy mi is az a szerelem? Rendelkezek némi tapasztalattal, de a nagybetűs szerelemtől sokat nem tudok. Azt tudom, hogy a szerelem a lehető legjobb érzés a világon, hiszen ha van valakid, büszke vagy arra, hogy ő a tiéd. Sajnos, mint mindennek, a szerelemnek is vannak hibái.

Egyszer mindenkinek lesz egy megfelelő párja. Tudom, hogy én is egyszer megtalálom, de még úgy érzem, van időm rá.

**Beretka Leona, 7. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

A kishúgom

Én be szeretném mutatni a kishúgomat, Miát. Három évvel fiatalabb nálam, és ő az egyetlen édestestvérem.

Ő nagyon elegáns, szép kislány, és gyönyörű a hangja. A szemei barnán ragyognak dús, fekete szempillái alatt. Sokat viccelődünk, meg nagyokat nevetünk mindenben. Amikor a fiúk az osztályában bántják őt, és én ezt hallom, akkor engem elsomorít, és nagyon feldühít. Szerencsére a tanító nénije igazságos, és mindig megbünteti a rossz fiúkat. Amikor az iskolában vagyunk, akkor ritkán találkozunk, és mindig átöleljük egymást. Mia nagyon szeret olvasni meg tanulni. Szorgalmas és okos kislány. Amikor beteg, akkor mindig lefekszik és alszik szó nélkül. Nagyon szeret énekelni meg játszani. Amikor elutazik valahová, akkor azokban a napokban nem tudom, hogy mit játszik, ezért mindig alig várom, hogy hazajöjjön. Nagyon szokott hiányozni, de amikor állandóan együtt vagyunk, akkor néha idegesít.

Én Miát nagyon szeretem, mert mindig jó hozzám, és nem tudom, mit csinálnék nélküle.

**Gyurin Neó, 5. osztály,
József Attila iskola, Újvidék**

Őt tisztellem és szeretem

Anyukámról írok, mert ő a legjobb szülő a világon.

Anyja haja hosszú, barna, a szeme pedig zöldeskék színű. Sovány testalkatú, a bőre világos.

Kedves segítőkész, mivel mindig meghallgat, ha valami problémám akad. Könnyen felmérgeződik, de szerintem a testvérem és én váltjuk ki ezt belőle, mert gyakran ellenkezünk vele. Sokat dolgozik, ezért ritkán lehetünk vele. Csak azért teszi ezt, hogy a bátyám és én a legjobb ellátásban részesüljünk.

Soha nem fogom elfelejteni, amikor egy szombati napon nagytakarítást végeztünk. Apa hétfőig is dolgozott, ezért nem tudott segíteni. Először mindenki összehajkolt a saját szobájában. Én ezt unalmasnak vélttem, ezért a komputeren zenét indítottam be, ezután már mindannyian énekelve és táncolva végeztük a teendőinket.

Nekem anyukám boldogsága a legfontosabb, mert nagyon szeretem és tisztellem őt.

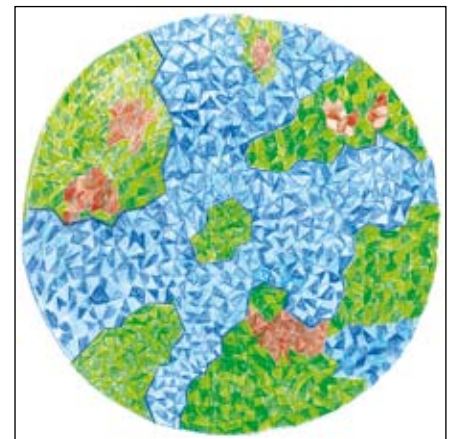
**Pastyik Nóra, 5. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

Hónap

Május a kedvenc hónapom, mert nincs se hó, se jég. Bolond idő, esős-napos tavasz, jön a sok kihívás és a sok kamasz.

Összekoszolták magukat nyakig, ezért hívjuk őket úgy, hogy „makik”. Nagyon várják a nyarat, hogy többet ne lássák a sok sarat.

**Sáfrán Eleonóra, 6. osztály,
I. G. Kovačić iskola, Szabadka**

**Kis Dávid, 8. osztály, Ivo Andrić iskola,
Tiszakálmánfalva/Budiszava**

Anyukám (Személyleírás)

Ebben az írásban bemutatom az anyukámat. Máriának hívják. Középtermetű, barna a szeme, a haja pedig szőkére és lilára van festve.

Szeret főzni és olvasni. Szeretem, amikor hazajövünk a horgászásból, és ő foltos kuglóffal vár bennünket. Vallásos, szeret templomba járni. Minket is elvezet magával, útközben a szentekről beszélgetünk. Az iskolában dolgozik, magyarul tanítja a gyerekeket. Sok könyve van. Nagy táskájában sok dolgot cipel az iskolába, szeret sok könyvet, képeket, játékokat használni az órán. Kedvenc évszaka a tél, szereti a hóesést. Velünk várja a Mikulást, aki neki is hoz valamit. Kedvence a kávé és a szalonnás bableves. Jó érzés vele guráblit sütni, ilyenkor a konyhából árad a finom illat. Az asztal csupa liszt, ott tepsis van forgalomban, meg huszonöt szaggató.

Sokszor jókat nevetünk vele, mert jó vicceket olvas. Nagyon kedves és jó. Apu és mi is nagyon szeretjük.

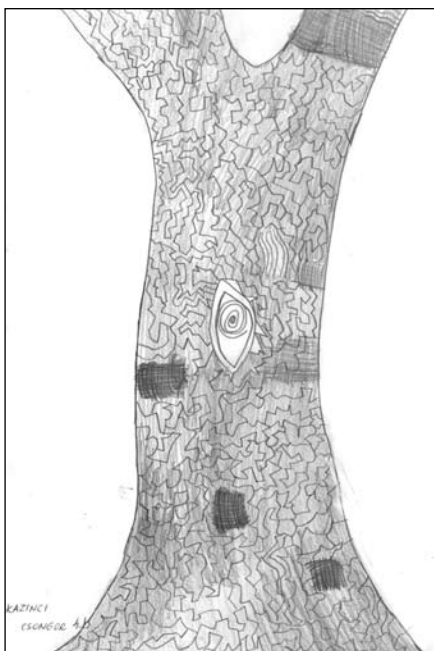
**Pece Anderla Lajos, 5. osztály,
József Attila iskola, Újvidék**

Anyák napja

Tudok kötni, fonni, varrni,
sütni és mártást habarni,
s jó szülő leszek ám,
pont, mint édesanyám.

Szeretni nem nehéz a jót és szépet.
Ő, aki jószívú és boldoggá tesz engem,
éjjel-nappal a kedvemet keresi,
korlátlanul képes szeretni.
Megóvtál minden rossztól-bajtól,
Velem örültél, ha jó jegyet hoztam,
majd esténként az öledbe rogytam,
én is szeretnék ilyen csodás anyuka lenni.

**Tót Emese, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Kazinci Csongor, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

A tündérek kincse (Mese)

Hol volt, hol nem volt, az erdőn túl, az üveghegyen túl és az Óperenciás tengeren is túl, élt egyszer öt tündér. A házuk egy aranyláncon csüngő üvegpalota volt.

Az öt tündérnek volt egy arannyal teli ládája. Páládor, a törpék királya el akarta lopni a tündérek kincsét. A tündérek éppen elmentek nyúl barátjukat meggyógyítani, ezért a törpék legjobb tolvajának sikerült ellopnia a kincset. Mire a tündérek hazaértek, a kincznek hűlt helye volt. A barátaiktól az erdei állatoktól kértek segítséget. A bagoly azt mondta, hogy ő látta a törpét a kincscsel. A tündérek gyorsan felültek a róka hátára, hogy megtalálják a kincset. A róka egy fához vitte őket. A tündérek észrevették az ajtót a fán. Úgy gondolták, hogy ott van a kincs. Az ajtó száz lakatra volt zárva. A medvét hívták segítségül, aki kinyitotta nekik az ajtót. A tündérek örömmel vitték haza a kincset, és boldogan éltek, míg meg nem haltak.

**Horváth Kata, 3. osztály,
Október 10. iskola, Szabadka**

A nyúl ajándéka (Mese)

Túl Kisradanovácon, Szabadka határain is túl, a Tarcal mélyében történt ez a furcsa eset.

Egy nap a maratonra mentünk apámmal a hegyre. A 21. kilométernél elfutottam az illemhelyre, és a csapat nélkülem folytatta az útját. Amikor visszamentem, láttam, hogy egyedül vagyok. Megpróbáltam telefonálni, de nem volt télerő. Leültem gondolkodni, hogyan juthatok haza. Közben répát ettem. Arra ment egy nyúl, és éhesen nézett rám. Odaadtam neki a répát, cserébe ő képessé tett arra, hogy beszéljek az állatok nyelvén. Megköszöntem neki, és folytattam az utam.

Egy fába bele volt vésve, hogy lent a szakadéokban található a manólak. Sötétedett, azt gondoltam, szállást kérek. A gonosz manók levittek a hegy mélyébe, és azt hazudták, hogy adnak ételt-italt, de helyette szolgálnom kellett őket. Mosogattam, fát vágtam, végét tisztítottam. Ezt négy napig túrtam, majd a negyedik nap végén megvártam az estét, amikor jött egy denevér. Írtam egy levelet, és az állatnak adtam, hogy vigye el a szüleimnek.

Másnap anya és apa jöttek, és kiszabadítottak. Elmondták, hogy megkapták a levelet, amelyben tudattam velük, hol vagyok, így találtak meg. Csak a szüleim hittek nekem, hogy manók raboltak el, mert őket csak a gyerekek láthatják.

Így ért véget az én mesés kalandom. Aki nem hiszi, járjon utána!

**Zadrepko Iliján, 3. osztály,
Október 10. iskola, Szabadka**

Fülig pirultam

Első osztályba indultam. Első nap a tanterembe érve észrevettem egy lányt.

Nem ismertem, de amikor bemutatkoztunk a tanító nélinek, megtudtam, hogy Kingának

hívják. Kellemes hangja és szép mosolya volt, azonnal elvarázsolta. Amikor rám nézett, annyira zavarba jöttem, hogy szerintem fülig pirultam. Mostanára már jobban megismertem és tudom róla, hogy azonkívül, hogy szép, még okos is. Nagyon jó tanuló, szorgalmas, és mindenki szereti az osztályban. Amikor velem játszik, és rám néz, vagy hozzám szól, mindig fülig pirulok. Ez szerelm?

Remélem, hogy egyszer ő is így fog érezni, mint most én.

**Sétáló Ákos, 3. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Tavasz van, gyönyörű!

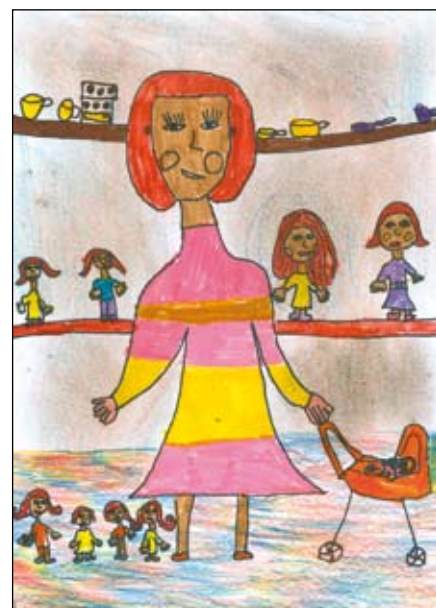
Még alig pirkad. A nap vöröslő korongja éppen csak előbújik a látóhatár peremén. Ahogy kilépek a ház elé, érzem a tavasz illatát.

Milyen enyhe ez a reggel! Békés a táj körülöttem. Az ég lassan világoskékre változik. Tavasz reggel, a feketerígó éneke messzire szárnyal. Ébredjétek, itt a tavasz! Szinte észre sem vettem, hogy egyik napról a másikra ébredt fel a természet. A fű kizöldült, apró fehér margaréták díszítik a házunk elejét. Tavasz van! Már nem a sötét téli felhőket sodorja a feltámadó erős szél, hanem fehér, világosszürke felhők úsznak az égen. Harsogó zöld lett minden.

Talpam alatt a kertben harmatos a fű, üde és hívogató. A friss levegőből szinte harapni lehetne. A virágoskert is éledzik már. A tulipánok és nárciszok még csak éppen kibújtak a földből. Zöldellnek a bokrok, a fák, rügyeznek a mogyoró ágai. Az aranyeső sárga virágai is kinyíltak. A levegő langyos, kellemes illatokat hoz felém az enyhe tavaszi szél.

Jó lenne még sokáig nézelődni, élvezni a természet nyújtotta szépségeket, de lassan készülődöm kell. A felhőket nézem, ahogy tovaúsznak a messzeségben.

**Fehér Mirella, 5. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

**Játékkországban – Gabrié Tímea, 2. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

ÚRKUTATÁS

Magyar szoftver az új Mars-szondán

A Trace Gas Orbiter (TGO) nevű űrszonda – és rajta a Schiaparelli leszállóegység – az Európai Űrügynökség (European Space Agency, ESA) és az orosz űrügynökség közös programja keretében indult egy Proton hordozórakétával 2016. március 14-én. A felbocsátás során minden művelet a tervek szerint zajlott, a két űreszköz elindult csaknem féléves úttára a Mars felé.

A 2,4 méter átmérőjű Schiaparelli a leszállás után akkumulátorral üzemelve még mintegy 8 napig fog statikus mérőállomásként szolgálni, és a meteorológiai mérések mellett a mágneses tér jellemzőit is vizsgálja. A TGO keringőegység CaSSIS nevű műszerének elkészítésében magyar szakemberek is jelentős szerepet játszottak. Az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontban működő SGF Kft. mérnökei a Berni Egyetem szakembereivel, a CaSSIS detektor vezető kutatóival fedélzeti szoftvert fejlesztettek.

A Schiaparelli fantáziarajza. A Marshoz érkeve, 2016. október 16-án válik le a TGO-ról, és lép be a bolygó légkörébe. Ha a küldetés sikerrel jár, ez lehet első európai űreszköz, amely eléri a Mars felszínét. (Illusztráció: ESA/ATG medialab)

A semmiből bukkant fel egy galaxis

Kevesebb mint 400 ezer fényévre fekvő törpegalaxist fedeztek fel a csillagászok. A tekintélyes méretű galaxis azért volt rejtve mostanáig, mert csillagai szét vannak szórva, így szinte láthatatlan a számunkra. A Crater 2 nevű törpegalaxis gyakorlatilag a semmiből bukkant elő. Alig 400 ezer fényévre van tőlünk, és a Tejútrendszer körül keringő csillagvárosok közül a negyedik legnagyobb számú – olvasható a Science Alert tudományos portálon.

Az, hogy idáig nem sikerült észrevenni a Crater 2-t, nem a műszerek hiányosságából ered, a csillagai ugyanis annyira szét vannak szórva, hogy sötétnek tűnik, fényét elnyomják fényesebb szomszédjai.

A tudomány jelenlegi állása szerint a Tejútrendszer körül 49 galaxis kering

TUDOMÁNY

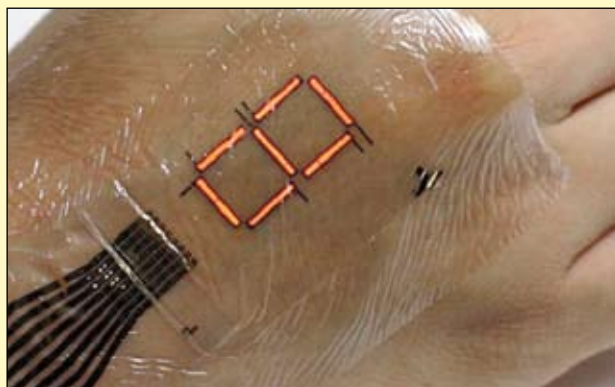
Mágnes egyetlen atomból

Az eddigi legkisebb és legstabilabb mágneset alkotta meg egyetlen atomból egy svájci kutatócsoport: eredményük első lépést jelent az új, mini adathordozók felé vezető úton. A Lausanne-i Szövetségi Műszaki Egyetem (EPFL) vezetésével dolgozó kutatócsoport által kifejlesztett atom egyelőre csak nagy alacsony hőmérsékleten, -233 Celsius-fokon működik.

Az adathordozóknak a technológia fejlődésével egyre kisebbeknek kell lenniük, így a mágneses tárolóeszközöknek, mint a merevlemezeknek is. Ezért kutatnak a szakértők újabb módszerek után, amelyekkel a lehető legkisebb mágneseket állíthatják elő egyetlen atomból. Ezek az apró mágnesek azonban nem maradnak elég hosszú ideig mágnesesek ahhoz, hogy hosszabb ideig képesek legyenek adattárolásra. (MTI)

Kijelzőt csinál a testből az elektronikus bőr

Elektronikus bőrként (e-skin) emlegetik a Tokiói Egyetem kutatói. Ezt a testhez tapadó ultravékony és rugalmas anyagot, amely kijelzőként képes a képpalkotásra. A vékony filmrétegbe átlátszó elektrodákat, fotodetektorokat ültettek bele, így képes karakterek és számok megjelenítésére. Félig organikus anyagból készült, és mindössze két mikrométer vastag.

Az „e-bőrbe” olyan érzékelőket is építettek a kutatók, amelyek mérik az ember véroxigén szintjét és pulzusát, így új távlatokat nyithat az orvostudományban, fitneszben. A legmerészebb változást a kommunikáció és viselhető eszközök területén hozhatja. Someja Takaó, a Tokiói Egyetem professzora szerint egy nap lehet, hogy az okosórákat is leválthatjuk vele.

„A mobilkészülékek fejlődése megváltoztatta azt, ahogyan kommunikálunk, az eszközök egyre kisebbek és kisebbek. Milyen lenne egy világ, ha olyan kijelzőink lennének, amelyeket a bőrünkön viselhetnénk, és még az érzelmeinket is megmutatná? Ráadásul nem kéne az eszközöket sem magunkkal vinnünk.”

(origo.hu)

Állatok erdőben, parkban

Figyelmesen járjunk-keljünk a világban! – erre figyelmeztetnek gyakran a felnőttek. Közeledik május 1-je, amikor sokan a természetbe kirándulva valóban sok mindent megfigyelhetnek élő környezetünkben. Alábbi írásunkban a természet néhány jellemző „szereplőjére” hívjuk fel a figyelmet, hátha „találkoztok” valamelyükkel a majálisi kirándulás során.

Tölgyeseink nélkülözhetetlenül fontos rovarfaja az akár 30 milliméterre is megnövő, rézvirós alapon zöldes fényben csillogó aranyos bábrabló. Felmászik a fák koronájába is, ahol a hernyókat, köztük a szörrel borítottakat is pusztítja. A rágóival szétépett hernyót gyomorváladékával pépesíti, és úgy fogyasztja el. Körülbelül két évig él, és élete folyamán akár ezer hernyót is elpusztít. Lárva szintén hernyókra vadászik. Az aranyos bábrabló védett, nem szabad bántani. Gyermekkoromban még gyakorinak számított, manapság azonban már csak ritkán találkozunk egy könnyen felismerhető, rendkívül hosszú csápú bogárral, a nagy hőscincérel. A csáp hossza a hím testének kétszerese. Az öreg állományú tölgyesekben májusban és augusztusban repül, elsősorban a szürkületi és éjszakai órákban. Ifjúkori emlékem az öreg, rücskös törzsű tölgyfákon a kiszivárgó nedvet kereső szarvasbogarak és hőscincérek látványa. A nőtények öreg tölgyfákban rakják le petéiket, a lárvák fejlődése több évig tart. Létük az öreg állományú tölgyerdőktől függ, ha ezek eltűnnek, velük együtt búcsúzik a nagy hőscincér is.

A nyest kultúrák övető ragadozó, megtelepszik a városokban. A rokon nyuszt viszont erdőlakó, a dombvidékek és a középhegységek lomblevelű és fenyőkkel kevert, egyes erdeiben egyaránt

Aranyos bábrabló

előfordul. A szürkületi és éjszakai órákban vadászik, eközben nagy távolságokat tesz meg. A nappali órákat rendszerint faodúban tölti. Tápláléka elsősorban különböző rágcsálók közül áll, de a nyesthez hasonlóan a gyümölcsöt is kedveli. A mókus a legnagyobb ellensége, ahol megtelepszik, onnan előbb-utóbb eltűnnek a mókusok. A nőtények évente egyszer, többnyire három-négy kölyköt ellenek, ezek két-három hónapig szopnak, és az ősz elejére válnak önállókká.

A parkban élő állatok megszokták az emberek jelenlétét, sokkal bizalmasabbak, mint erdőben élő társaik, így megfigyelésük is jóval könnyebb. A mókus például, amelyik az erdő-

Mókus

ben már messziről menekül, a parkban néhány lépésnyire keresgél a földön, és csak ha megállunk és ránézünk, kúszik fel a legközelebbi fára. A fán farkával csapkodva, kaffogó hangokat hallatva méltatlankodik egy kicsit, de alig megyünk tovább, máris leereszkedik, és folytatja megszakított tevékenységét. Érdemes a parkokban járni, mert sok olyan állati viselkedésmódot figyelhetünk meg, amelyre az erdőben csak ritkán nyílnak alkalmunk.

Sch. E.

Nőtt a vadon élő tigrisek száma

Hosszú évek óta először nőtt a szabadon élő tigrisek száma. A jelenleg becsült 3890 példány jelentős elmozdulást jelent a 2010-ben becsült 3200-tól, de további előrelépésre van szükség.

Tudod-e?

Miért nő állandóan a növények gyökere? Azért, mert a növények nem tudják a helyüket változtatni, táplálékra azonban nekik is szükségük van. A gyökerek folyamatos növekedésével pótolják ezt a hiányt, így mindig a helyükön vehetik fel az újabb és újabb tápanyagot. A növények gyökérének hosszúsága hihetetlen méreteket érhet el.

GYÓGYNÖVÉNYEINK

A körömvirág

Akár 30–60 centire nő meg, virágzata sárga-narancssárga színben pompázik, szára és levelei nedvdúsak és ragacsos tapintásúak. Különböző változatai lehetségesek: van, amelyiknek sötét, van, amelyiknek világos a porzótokja. Gyógyhatásukat tekintve azonban teljesen egyforma mind. Népi megfigyelés szerint, ha a virágai reggel hét óra után még csukva vannak, aznap eső lesz. Gyógyhatása: javítja a keringést, tisztító hatása és elősegíti a sebek gyógyulását. Gyűjtését – mint álta-

lában a gyógynövények esetében – érdemes ragyogó napsütésben végezni, mert akkor a legnagyobb a gyógyhatása. Még késő ősszel is lehet frissen szedni a kertekben, egészen addig, amíg a liztharmat be nem lepi.

Macóka és a vekker

A kis Macóka nagyon izgatott volt. Holnap kirándulásra megy macsóbarátaival, és korán kell kelnie. A pályaudvaron lesz a találkozó, még napkelte előtt. Macóka szíve repesett az örömtől. Milyen jó lesz futkározni a réten, tocsogni a patakban, mézes-vajas kenyeret enni és limonádét inni!

Az ám, de volt egy bökkenő: a korai felkelés. Macóka ugyanis héttalvó volt, és egyedül élt egy kis házikóban, így aztán félt, hogy nem ébred fel idejében. Lármas vekker, ébresztőóra kellett volna neki.

Szerencsére szomszédja, Fűrge Fűrj úr szívesen kölcsönadta a magáét. Nagyon kedves volt, be is állította, hogy ötkor csengessen, még fel is húzta, átadta Macókának, és jó utazást kívánt. Macóka a füléhez illesztette.

Tik-tak, tik-tak – mondta az óra. Macóka megköszönte szépen az órát, és hazavitte. Az elemóziát meg a két üveget bepakolta a hűtőszékjébe, és a másnapra való ruhákat is kikészítette. Lassan besötétedett. Odaállította a vekkert az éjjeliszekrényére, és lecsavarta a lámpát. Bevackolta magát a puha ágyba, és fülére húzta a takarót. Ezek után behunyta a szemét, és úgy képzelte, már alszik is.

Csak hogy valami zaj ütötte meg a fülét: tik-tak, tik-tak!

„Ez az óra – gondolta. – Majd megszokom, ha erősen behunyom a szememet, és nem figyelek oda.” De bizony nem volt szerencséje. Macóka hasra hemperedett, és fülét a párnába dugta. Azon törte a fejét, hogyan halkíthatná el a ketyegést, és egyszeribe ragyogó ötlete támadt.

Fogta a vekkert, bepakolta egy cekkerbe, és az egész pakkot beledugta a bal bakancsába. Az óra halkabb lett. Így szólt: tik-tak, tik-tak! Azért még mindig hallotta.

„Sebaj – gondolta –, lassacskán csak megszokom.” De bizony nem szokta meg. Forgott, mocorgott, és igyekezett elképzelni, hogy alszik. Végül kiugrott az ágyból, fogta a bakancsba-cekkerbe tett vekkert, bepakolta egy kofferba, és rácsukta a fedelét. Lefeküdt, behunyta a szemét és fülét.

Még mindig hallotta. Sokkal halkabban, de azért jól hallhatóan szólt: tik-tak, tik-tak! Most már mérgesen ugrott ki az ágyból, fogta a kofferba-bakancsba-cekkerbe tett vekkert, és gyorsan bedugta egy még nagyobb kofferba, majd berakta a nagyszekrénybe, és rázárta az ajtót. Aztán visszafeküdt és fülét, s lassan-lassan mély álomba merült.

Egy óra lett, két óra, aztán három, végül négy óra. Pontban öt órakor a szekrénybe-nagykofferba-kiskofferba-bakancsba-cekkerbe tett vekker harsány csörömpölésbe kezdett. De Macóka olyan alaposan bebugyolálta a vekkert, hogy a csöngetés nem hallatszott ki a szekrényből.

Odakünn a nap kibukkant a város fölé, és belesett a házak ablakain. De Macóka csak aludt tovább. Vonat sikkantott a pályaudvaron, így: huuuuuuuuuuu, és türelmetlenül pőfékelt. De Macóka csak aludt, mint a bunda. Ekkor hirtelen nagy hangosan szólította valaki az ablak alól. Macóka fölneszelt. Kivágódott a kuckó ajtaja, és Brúnó, Macóka barátja rontott be kifulladásra.

– Macó, Macó! – rázta meg a vállát. – Te még alszol? Elkéssel a kirándulásról! Egy perc, és indul a vonat!

– Micsoda? – kiáltotta Macóka, már pattant is ki az ágyból, és lélekszakadva kapkodta magára a ruháit.

– Hadd adom fel közben a bakancsodat! – szólt rá Brúnó. – Gyerünk! Itt az egyik bakancs, de hol a másik?

– Ahol a cekker! – vágta rá Macóka.

– És a cekker?

– A kiskofferban!

– Hát a kiskoffer?

– A nagykofferban!

– De a nagykoffer?

– A szekrényben!

– No de mi az ördögnek?... – hápogta Brúnó elképedve.

– Mert tiktakolt.

– Tiktakolt?

– Igen, a vekker tiktakolt, és erre bepakoltam. – Brúnó nagy szemet meresztett, úgy érezte, hogy zúg a feje.

– Az ég szerelmére, siess már egy kicsit! – kiáltotta. – Még elmegy a vonat! Legföljebb fél bakancsban jössz. – Azzal usgyi! Ki a házból, le az utcára, elviharzottak az állomás felé. Már a peron kövén rohantak.

Brúnó lába így tett: klapp-klapp, klapp-klapp! Macóka lába pedig így: klapp-püff, klapp-püff! Alig hagyták el a pénztárlakot, a vonat megindult. A többi macsó a vonatablakból leste őket. Örömmel integettek, mikor észrevették a két fújó, lihegő, nyelvét lógató barátot. Gyors kezek segítették őket a kocsiba. Meglódult a vonat, ők pedig az ülésre huppantak, és kiszuszogták ma-

gukat. Már messze jártak, mikor a barátok észrevették, hogy Macóka fél bakancsa hiányzik.

– Mi az Macó? – kérdezték. – Hol maradt a másik bakancsod? – Macóka még mindig szuszogott.

– Brúnó, meséld el nekik!

– Hát, amennyire emlékszem, valahogy így volt: a tekker vik-kvakkolt, akkor a pekkert a cakkancsba bakkolta...

– Ó, nem – mondta Macóka szelíden és türelmesen. – A vekker tiktakolt, akkor cekkerbe pakoltam, a cekkert a bakancsba, a bakancsot a kiskofferba, a kiskoffert a nagykofferba, a nagykoffert a szekrénybe.

– És mindent elmesélt töviről hegyire, hogyan kérte kölcsön Fűrge Fűrj szomszéd ébresztőóráját, és hogyan próbálta bebugyolálni a hangos ketyegést.

Csak úgy dőltek a macskók a nevetéstől.

– Remek, hogy így mulatsz rajta, Macóka – mondta Brúnó –, de hogy fogsz felébredni legközelebb, ha kirándulni megyünk?

– Nem tudom – ismerte be Macóka. – Nehéz eset vagyok.

– Majd érted megyek – ajánlotta barátja.

– Mindnyájan érted megyünk, Macóka – ígérték a többiek is.

Telt-múlt az idő, a vonat megállt, és ők egymás hegyén-hátán bucskáltak le a lépcsőn. Néhány perc, és már kinn is voltak a szabadban, és egész nap játszottak erdőn-mezőn. Macóka pedig éppolyan jól szórakozott, mint a társai, mert egy hiányzó fél bakancs, ugyebár, nem nagyon zavarja a kismackót, amikor kirándulni megy...

Aaron Judah meséje,
Tótfalusi István feldolgozása

Michael Crichton Szörnyek szigete

(Részlet)

AZ ELVESZETT VILÁG

Prológ: ÉLET A KÁOSZ PEREMÉN

A Santa Fe Institute egy egész épület tömböt foglalt el a Canyon Roadon. Az épület korábban kolostornak adott otthont, és az egykori kápolnában tartották az intézet szakmai továbbképző szemináriumait.

Az emelvényen álló Ian Malcolm jelentőségteljes hatásszünetet tartott. Mintha kiszámította volna a pillanatot, a nap éppen megjelent az ablak sarkában, és egy keskeny fénykéve megvilágította sötét alakját.

A negyvenéves Malcolm az intézet közismert figurája volt, egyike a káoszelmélet úttörőinek, ám ígéretes karrierjét megtörte egy balul végződött Costa Rica-i kirándulás, melynek során súlyosan megsérült; számos hiradás még a halálát is bejelentette annak idején. „Öszintén fájlalom, hogy kénytelen vagyok elrontani a matematikai szakterekben országsszerte tobzódó örömnepet – nyilatkozta, amikor felbukkant –, de végül is úgy alakult, hogy csak egy kicsit sikerült meghalnom. A sebészek csodát tettek, amivel nyilván az első adandó alkalommal el is fognak hencegni önöknek. Úgyhogy visszatértem. Teljes joggal mondhatják, hogy ismét megszülettem, de garantálom, hogy a lábamtól eltekintve egy fikarcnyit sem változtam.”

A feketébe öltözött, botra támaszkodva bicsegő Malcolm kifejezetten komor benyomást keltett. A Santa Fe Institute falai között legendák keringtek vérlázítóan eredeti elemzéseiről és pesszimista életszemléletéről. Előadás-sorozatában, mely az Élet a káosz peremén címet viselte, az evolúcióra vonatkoztatva összegezte káoszelméleti elemzéseit.

Nem is kívánhatott volna odaadóbb hallgatóságot. A Santa Fe Institute-ot olyan tudósok alapították az 1980-as évek közepén, akiket szívesen érdekeltek a káoszelméletből adódó következtetések és következmények. Az alapítók a legkülönfélébb szakterületekről érkeztek; akadt közöttük fizikus, ökonómus, biológus, számítástechnikai szakértő. Ám közös volt bennük az a rendíthetetlen meggyőződés, hogy a világ teljessége egyazon alapvető rendszerre épül, mely mindeddig kívül rekedt a tudományos vizsgálódás hatókörén, és amelynek feltárására éppen a káosz-avagy komplexitáselmélet kínál lehetőséget. A komplexitás elméletet előszeretettel nevezték a „huszonegyedik század tudományá”-nak.

Az intézet sokféle és látszólag nagyon eltérő komplex rendszer viselkedését vizsgálta – a kereskedelmi cégekét a piacon, a neuronokét az emberi agyban, egyetlen sejt enzimeinek a sorrendjét, a vándorló madarak csoportos viselkedését. Olyan komplex rendszereket, melyek átfogó tanulmányozására a számítógép megjelenése előtt nem nyílt mód. A kutatás alapvetően újszerű volt, az eredmények pedig meghökkentőek.

A tudósoknak hamar feltűnt, hogy a komplex rendszerek, gyakorlatilag bármilyen komplex

rendszerrel legyen is szó, bizonyos közös viselkedéseket mutatnak. Ezeket a viselkedéseket kezdték minden komplex rendszer sajátosságának tekinteni. Észrevették, hogy ezek a viselkedések nem magyarázhatók egyszerűen a rendszer összetevőinek az elemzésével. A klasszikus tudomány, amely azt mondja, szedjük szét az órát, hogy lássuk, miként működik, nem tud mit kezdeni a komplex rendszerekkel, mert azok viselkedése az összetevők spontán kölcsönhatásából adódik. Ez a viselkedés nem tervezett vagy irányított; éppen csak megtörténik. Ezért nevezik az ilyen jellegű viselkedést „önszervező”-nek.

– Nézzük azokat az önszervező viselkedéseket, melyek különösen izgalmasak az evolúció tanulmányozása szempontjából – mondta Ian Malcolm. – Az egyik az alkalmazkodás; jelen van a legkülönözőbb területeken is. A társaságok alkalmazkodnak a piac követelményeihez, az idegsejtek alkalmazkodnak az ingerekhez, az immunrendszer alkalmazkodik a fertőzésekhez, az állatok alkalmazkodnak a táplálék bőségéhez vagy szűkösségéhez. Az alkalmazkodás képessége a komplex rendszerek sajátossága – és az egyik kiváló oka annak, hogy az evolúció az egyre összetettebb rendszerek kialakulása felé halad. – Malcolm áthelyezte a botra a testsúlyát. – De még fontosabb az a mód, ahogy a komplex rendszerek egyensúlyoznak a rend szükséglete és a változás parancsa között. A komplex rendszerek egy bizonyos pont felé törekednek, amit mi a káosz küszöbének vagy peremének nevezünk. A káosz pereme az a hely, ahol még elég új impulzus éri az élő rendszert ahhoz, hogy rezgésben maradjon, és elég állandóság, hogy megóvja az összeomlástól, a teljes rendezetlenségbe süllyedéstől. Ez az örök konfliktus és lázadás övezete, ahol állandó háborúságban áll a régi és az új. Ám hihetetlenül nehéz rátalálni az egyensúlyi pontra. Ha egy élő rendszer túlságosan közel sodródik a káoszhoz, azzal az átbillenést kockáztatja a széthullásba és a felbomlásba; ha viszont a rendszer túlságosan messzire kerül a peremtől, akkor merevvé, dermedté, totalitáriussá válik. Mindkét eset pusztuláshoz vezet. A túl sok változás éppen olyan romboló hatású, mint a túl kevés. A komplex rendszerek csakis a káosz peremén tudnak virágozni – Pillanatnyi szünetet tartott. – Következésképpen a kihalás elkerülhetetlen eredménye akár az egyik, akár

a másik stratégiának: a túl sok vagy a túl kevés változásnak egyaránt.

A hallgatóság soraiban többen bólintottak. A kutatók többsége számára ez ismerős gondolatmenet volt. A káosz peremének koncepciója már-már dogmának számított a Santa Fe Institute-ban.

– Sajnos – folytatta Malcolm – jókora réstátong e tetszetősen felépített teória és a kihalás tényei között. Nem áll módunkban megbizonyosodni arról, helytálló-e a gondolatmenetünk a gyakorlatban is. A megkövült leletek tudatják, hogy egy állatfaj egy bizonyos időpontban kihalt, azt azonban homályban hagyják, hogy miért. A számítógépes szimulációk látványosak, ám korlátozott értékűek, és természetesen élő szervezeteken sem tudunk kísérletezni. Szembe kell néznünk vele, hogy a kihalás talán egyáltalán nem is lehet tudományos kutatás tárgya. Ami tökéletesen megmagyarázza, miért éppen ezt a kérdéskört kísérték a leghevesebb vallási és politikai viták. Hadd emlékeztessen önöket, hogy az Avogadro-számot, a Planck-féle állandót vagy a hasnyálmirigy működését a legcsekélyebb vallási indíttatású ellenvetés sem kíséri, míg a kihalásról már vagy kétszáz éve folyamatosan vitáznak. És roppant kíváncsi vagyok, megoldható-e... Igen? Tessék!

A terem végében egy kéz emelkedett a magasba, türelmetlenül integetve. Malcolm bosszúsan összehúzta a szemöldökét. Az intézet hagyományai szerint a kérdésekre az előadás végén szokott sor kerülni; legalábbis modortalanságnak számított félbeszakítani az előadót.

– Kérdést óhajt feltenni? – kérdezte Malcolm.

Egy, a harmincas éveit elején járó férfi állt fel a terem végén. Kérdés? Inkább csak egy észrevétel.

A magas, sovány, barna hajú hozzászóló kekiinget és sortot viselt. Mozdulataiban és modorában egyaránt kimértnek és szabatosnak látszott. Malcolm felismerte. Paleontológus a Berkeley Egyetemről, Levine-nek hívják, és az intézetben tölti a nyarat.

(Fordította: Kertész Balázs)

Kedves Olvasó Tanulók!

Miként ígértem: itt az Öslénypark című *Crichton*-regény folytatása, a *Szörnyek szigete* (The Lost World). 1997-ben mutatták be filmváltozatát Steven Spielberg rendezésében, Jeff Goldblum és Julianne Moore főszereplésével.

A történet szerint két kutatócsapat indul Isla Sornára, a rejtelmek és a szörnyek szigetére. Céljaik eltérők: jó és rossz. Sarah Harding (Julianne Moore) tanulmányozni szeretné a dinoszauruszokat, az InGen cég pedig rabul ejtené őket, és a szárazföldre szállítaná. Természetesen mindkét csapat csapdába esik.

Olvassatok! Nézzétek meg a filmet! A kettő együtt megy.

Bence Erika

Mit tudsz a vasművességről?

A kovácsolás kétségkívül az ősi mesterségekhez tartozik. Már az időszámításunk előtti 2000 körül, az Urból származó agyagtáblán megemlítik a kovácsolás művészetét. A babiloni király, Hammurápi is hivatkozik levelében a fémkohászatra, a fém feldolgozóinak nevét is nála olvashatjuk: ez idő tájt a kovácsokat nappahuknak hívták. Az ókorban még csak szerszámokat, fegyvereket készítettek a kovácsok, a fémek szélesebb körű felhasználása később alakult ki. Nálunk a 13. századtól jelentek meg a vasból készült díszítőelemek, bár ebből a korból főleg egyházi emlékeink vannak. A reneszánsz kialakulásával mind inkább törekedtek a művészi megformálásra. A lapos vas használatáról áttértek a kör keresztmetszetű vasrudak felhasználására, ami még jobban elősegítette a finom ívű vonalak kialakítását. A vasművesség fénykorát azonban mégis a XVIII. században élte, a barokk idején. Szorosan összefüggött ez a fellendülés az építészet fejlődésével, azon belül is a kastélyépítéssel. A vasművesek szívesen alkalmazták alkotásaikon a barokk építészetből vett lendületes formákat az új díszítőelemek, a lépcsőkorlátok és kapuk kialakításánál.

T-z

Mit jelentenek a színek a világban?

Azt, hogy minden nép számára más és más jelentést hordoznak a színek, egy brit kutatócsoport állapította meg. Arra voltak kíváncsiak, hogy egyes nemzetekhez tartozó nők milyen tulajdonságokkal ruháznak fel bizonyos színeket.

A kéket az angolok fiatalosnak és kissé férfiasnak ítélték meg. Ezzel szemben az amerikaiak számára érdekesnek és modernnek tűnt.

A pirosat minden országban erőteljesnek és izgatónak vélték. A zöld viszont szinte mindenkinek semleges színnek tűnt. A franciáknak, a hollandoknak és a svédeknek a szépségápolás jutott eszükbe róla, az amerikaiaknak az édesség, a svájciaknak viszont a mosópor.

A sárgát minden országban a fiatalság, a gyengeség, illetve a vidámság jelképeként tekintették. A franciák és az olaszok mégis piszkos színeknek tartották, a hollandoknál viszont az olcsóság jelképe volt.

Az európaiak számára a fekete a gyász színe, Kínában azonban a gazdagsággal, a bőséggel kapcsolják össze. Nálunk a fehér a tisztaságot, az ártatlanságot jelenti, Kínában pedig a gyázt, a halált.

A vöröset a mi kultúránkban a veszéllyel hozták összefüggésbe. Ha figyelmeztetni akarunk, akkor általában piros feliratot használunk. A kínaiak ezzel szemben a vöröset a vidámsággal, a mulatsággal, az ünneppel kapcsolják össze.

Nézzük együtt!

A barokk

Mányoki Ádám: II. Rákóczi Ferenc portréja

A barokk kezdetét Magyarországon 1629-től számítjuk, ekkor kezdték el építeni ugyan- is Nagyszombaton, az ország egyházi központjában a jezsuita templomot, amelynek mecénása Esterházy Miklós nádor, tervezője pedig egy olasz Antonio keresztnévű építész volt. A templom tágas főhajóját dongaboltozattal fedték, amelyhez két oldalról kápolnák csatlakoznak. A világi művészet vezető műfaja a kastélyépítészet. A háborúk veszélyei miatt csak a várkastélyok és paloták belsejét díszítették. A kastélyokhoz nagyobb kertek is tartoztak, amelyeket a francia kertek mintájára terveztek (szimmetrikusan elhelyezett virágágyak, szökőkutak, szobrok, utak és pavilonok). A képzőművészetben a történeti ábrázolások, csataképek és arcképek a leggyakoribbak. Legjelentősebb magyar barokk festők Bogdány Jakab (kb. 1660–1724) és Mányoki Ádám (1673–1756). Mányoki Ádám legszebb műve a II. Rákóczi Ferenc fejedelem arcmása. Hahn Sebestyén és Szilassy János voltak a legismertebb ötvösművészek. A korszak ötvösműveinek legszebb gyűjteménye az Esterházy-kincstár.

Mányoki Ádámnak II. Rákóczi Ferencről készült képmása nemcsak a magyar barokk portréfestészet legszebb alkotása, de a festő teljes munkásságának is kiemelkedő darabja. Mányokinak e műve a fejedelem büszke egyéniségének, előkelő megjelenésének és nemes méltóságának legjobb megörökítője. Mányokinak Rákócziról készült képmása e holland tanulmányút tapasztalatainak összegzése. A kép a függetlenségi harc elbukása miatt emigrációba kényszerült fejedelem lengyelországi tartózkodása idején, 1712-ben Gdańskban készült. Mányoki a fejedelemet elől hímzett, díszes magyar öltözkében állítja elének.

Az idén nyáron lesz a somme-i csata századik évfordulója.

Egy évszázaddal előttünk, valahol Észak-Franciaország térségében az első világháború legszörnyűbb csatái folytak. A nyugati fronton zajló ütközetek sok újítást hoztak a háborúzás terén. Egyre kevésbé láthattunk rohamokat, és a védekező fél egyre inkább bebunkerozta magát. Így alakult ki az úgynevezett állóháború. A védekezők feladata valamivel könnyebbnek tűnt: beásni magukat hosszú lövészárkokban, ez elé drótkerítést húzni, és várni az akadályokat áttörni igyekvő ellenfelet. A Somme és az Ancre folyók között így 1916 nyarán a brit harmadik és negyedik hadsereg és a francia hatodik hadsereg, illetve a túlloldalon a német második hadsereg nézett egymással farkasszemet.

Joseph Joffre marsall

A szövetséges seregek élén Douglas Haig angol tábornok és Ferdinand Foch francia marsall álltak. A terv, amely szerint a verduni frontszakaszt kellett megsegíteni, Joseph Joffre marsall nevéhez fűződik. Joffre sürgette a somme-i offenzívát, attól tartott, csak idő kérdése, mikor semmisülnek meg teljesen a francia csapatok Verdunnál. A nagy akció július 1-jén, reggel 7:30-kor kezdődött, napokig tartó tüzérségi előkészítés után. A német megerősített pozíciókig nem volt könnyű az út. Egy emelkedőn is fel kellett küzdeniük magukat a szövetségeseknek, ami természetesen a védekező félnek felelt meg. A talaj erős esőzés következtében sáros volt, tele bombakráterekkel, mindenféle gerendákkal és szögcsapokkal. A domb tetején a német gépfegyverek várták a szövetséges katonákat. A britek tömegesen estek el, és nagyobb veszteségeik voltak, mint francia bajtársaiknak. A briteknek már

A Mark I. angol tank

A somme-i csata

Több mint egymillió áldozat

A somme-i hősök emléketemetője

az első napon 20.000 halottjuk volt, a sebesültek száma pedig még ezt is többszörösen meghaladta. A katonák közül sokan nem bírtak korábbi háborús tapasztalatokkal, s kevésnek sikerült egyáltalán elérni az ellenfél vonalait. A védők néha felhagytak a tüzeléssel, látván a rohamozók tömeges visszavonulását. Mégsem lennének az angolok angolok, ha ilyen könnyen feladták volna a harcot.

A szövetségesek azt akarták elérni, hogy a németek minden figyelmüket a Somme-ra összpontosítsák, és más frontokról ide csoportosítsák át a katonáikat. A németek veszteségei a támadás elején jelentéktelenek voltak. Két heti elkeseredett küzdelem után a francia–brit csapatok először sikert könyvelhettek el. Ahogyan teltek a hetek, az egyre több veszteséget szenvedő németeknek újabb és újabb csapatokat kellett erre a csataterre átvézenyelni. Óriási segítséget jelentett a páncélozott alakulatok megjelenése is. Kétfajta tank, az ágyúkkal felszerelt „férfi” tank és a géppuskával ellátott „női” új erőt adott a kissé tapasztaltabb antant erőknél. A Mark I. nevű angol tankok, még ha gyakran felborultak vagy elromlottak is, megkönnyítették az akadályok leküzdését. Még fontosabb volt, hogy a las-

sú, de ijesztő, nagy, páncélozott gépek rettenetes pánikot keltettek a német katonák soraiban. Tankokat az első világháború előtt még senki sem használt. A szövetségesek újabb és újabb területeket foglaltak el, de nem tudták végleg eldönteni az ütközetet.

Tudtad-e?

A somme-i csatában maga Adolf Hitler is harcolt a német oldalon, örvezetőként, az angolok oldalán pedig Montgomery, a későbbi tábornok, híres parancsnok.

A nyár lassan elmúlt, és a rossz idő beálltával, úgy tűnt, mindkét fél harci kedve is csökkent. November végére az offenzíva megállt. A valamivel több, mint 10 kilométeres előretörés ára 615 ezer halott, a német veszteségek még ennél is szörnyűbbek voltak, és egyes források szerint csaknem 650 ezer katona esett el.

Miért is halt meg több mint egymillió ember? A csata nem dőlt el, csak a frontvonal változott meg kissé. Állítólag a front minden centiméternyi eltolódásáért két katona az életével fizetett. Sportnyelven szólva a somme-i csata döntetlenül végződött. Évtizedek múlva mondták ki először (angol főtisztek), hogy ha a somme-i csata nem lett volna, talán a világháború kimenetele is másképpen alakul a szövetségesek szempontjából. Túl kis eredmény túl nagy áron.

Ami viszonyt tény, hogy Somme után a német császári sereg jelentősen legyengült. Harci kedve a legalacsonyabb szintre zuhant, és sok tisztet veszített. A következő év elején a németek visszavonultak a Siegfried-vonalig.

Gyarmati Balázs történész

Brit katonák a lövészárkban

Sztárok szüneten

Az alábbiakban sorra vesszük azokat a sztárokat, akik nemrég bejelentették, hogy pihenésre van szükségük.

Adele újra szünetelne

Adele három év kihagyás után 2015-ben tért vissza a zenevilágba, és kiadta a 25 című nagylemezét. Az album óriási sikert aratott, szinte minden eddigi lemezeladási rekordot megdöntött világszerte, az énekesnő pedig az idén elindult a világ körüli turnéjára is. Egyes hírek szerint viszont a turné befejezte után mintegy öt évre szeretne visszavonulni a reflektorfénytől, így új zenei anyagot sem várhatunk tőle ez idő alatt. Adele azért döntött így, mert a kisfia Angelo betöltötte harmadik életévét, és nem akar lemaradni gyermeke ezen korszakának egyetlen pillanatáról sem. Úgy tudni, először a legközelebb barátainak árulta el, hogy szünetet tartana. A rajongóknak talán nehéz lesz ezt elfogadni, de minden figyelmével a fiára szeretne összpontosítani, mivel újoncnak érzi magát az anyaság területén.

Kiszellőztetné a fejét

Ellie Goulding nemrég szakított párjával, Dougie Poynterrel, és ez megviselte az énekesnőt. Emiatt úgy döntött, hogy szabadságra megy, kicsit kiszellőztetni a fejét. Saját bevallása szerint azonban aggodalomra nincs okuk a rajongóknak, mivel nem hagy fel karrierjével, épp csak szük-

sége van egy kis pihenésre. Mint mondta, nem int búcsút a zeneiparnak, ahhoz túlságosan messzire mentem már el, csak egy kis szünetet tart, mivel hét éve nem volt szabadságon. Egyelőre nem dolgozik új zenei anyagon sem, és azt sem tudja, mikor ad ki új albumot. A nyár folyamán jótékonyági tevékenységekkel kezd el foglalkozni, azután kicsit magával, és majd kiderül, mit hoz a jövő.

Nem szeretne többé fellépni

Tim Bergling svéd zenei producer és lemezlovas, népszerűbb nevén Avicii, sokak megdöbbenésére nemrég bejelentette, hogy visszavonul. Mint mondta, nagyon hálás a sikerért, de úgy érzi, változásra van szüksége. Egy Amerikán átívelő autós túrán nézett magába, ekkor ráébredt, hogy előadóművészként vált gyerekből felnőtté, és nem jutott elég ideje az emberre a művész mögött. Úgy tervezi, hogy az idei turnéja és fellépései lesznek az utolsók. A zenét továbbra is szeretni fogja, szívesen beszélget a rajongóival, és nem veti el annak lehetőségét sem, hogy valamikor visszatér, de mostanában semmiképpen sem. Avicii köszönetet mond mindenkinek, aki segítette a karrierjét.

Metrón utazott

Aszünetelő One Direction egyik tagjával olyasmi történt, amire évek óta nem akadt példa. Amióta beindult a karrierje, Niall Horan mindehova turnébusszal vagy luxusjárgányokkal utazott, nemrég azonban megkezdte szabadságát, így kicsit fellélegezhetett. Az énekes így ismét az átlagos huszonévesek életét élheti, ha épp ezt tartja kedve. Nemrég arról számolt be, hogy évek óta először utazott a metrón úgy, hogy nem rohamozták meg a rajongók. Mi több: senki sem vett róla tudomást, és kiélvezhette, hogy anonim maradhatott. A rajongók persze nem győztek csodálkozni, hogy senki sem ismerte fel.

Marad az Agymenők

Nincs sok olyan sorozat, amely már tíz éve szórakoztatja rendíthetetlen sikerrel a tévénézőket. Ilyen az Agymenők, avagy a Nagy Bumm elmélet, angolul The Big Bang Theory, amely még legalább egy évig képernyőn marad, hiszen jelenleg is Amerika egyik kedvenc vígjátéksorozata. A sorozat első része 2007. szeptember 24-én került adásba. Miután az első két évad sikeresnek bizonyult, további három készült el, most pedig már a jubilálónál tartanak. Az Agymenőkben Raj Koothrappalit életre keltő Kunal Nayyar számolt be arról, hogy már aláírták a szerződést az új évadra, a tizedikre. A színész saját elmondása szerint élvezzi a forgatásokat, és ha rajta múlik, maradna még akár tíz évig is.

Máris megosztja a rajongókat

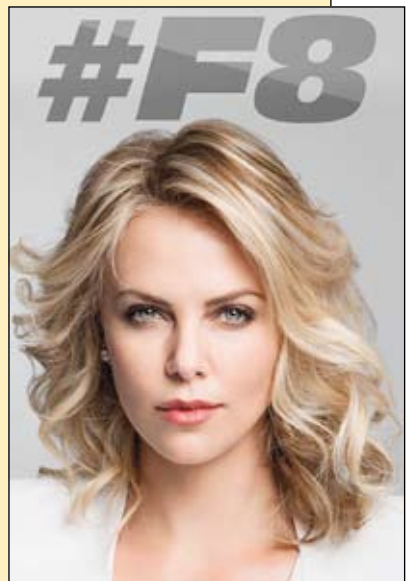

Tavaly nyáron derült ki, hogy az új Pókemberben a főszerepet a feltörekvő Tom Holland kapta, a filmet pedig Jon Watts rendezte. Tom korábban úgy nyilatkozott, hogy szeretné kikérni a korábbi Pókemberek, Tobey Maguire és Andrew Garfield tanácsát a karakter életre keltéséről. Nemrég már arról is szó esett, hogy a film a Spider-Man: Homecoming címet kapja, és egy kis szerep jut benne a Vasembernek, azaz Robert Downey Jr.-nak is. A történet újbóli adaptálásának ötlete egyébként máris megosztotta a Pókember rajongótáborát. Egyesek arra panaszkodtak, hogy látták már a hős történetét kétféle változatban is, nincs szükség egy harmadikra. Másoknak a szereplőválogatással volt gondjuk, kiváltképp Tom Hollanddal. A film vélhetően jövő év nyarán kerül bemutatásra.

Továbbra is Halálos iramban

Készül a Halálos iramban következő, nyolcadik része. A Jason Statham által megformált Deckard Shaw mellé újabb negatív szereplő feltűnésére számíthatnak a nézők, méghozzá Charlize Theron személyében. Nemrég még csak szóbeszéd volt a színésznő csatlakozása, azóta ezt a filmkészítők hivatalosan is megerősítették, hozzátéve, hogy felbukkanása alaposan felforgatja a történet alakulását. A filmhez csatlakozik továbbá Scott Eastwood is, a legendás Clint Eastwood fia. A nyolcadik rész vélhetően 2017. április 14-én kerül a mozikba. Ezúttal is visszatérnek a főbb karaktereket alakító színészek és színésznők, többek között Vin Diesel, Michelle Rodriguez, Jordana Brewster, Ludacris, Tyese Gibson és Dwayne Johnson is. Mint ismeretes, a Brian O'Connert alakító Paul Walker 2013 novemberében, a hetedik rész forgatása idején autóbalesetben huny el, és habár a filmet öccse bevonásával fejezték be, a stúdió nyilvánosságra

hozta, hogy a folytatásban nem számíthatunk Cody Walker felbukkanására. A film egyébként a nyolcadik részen túl további két résszel bővül: a kilencedik 2019-ben, a tizedik pedig 2021-ben kerül a mozikba – ez utóbbi pedig a 2001 óta futó történet végét is jelenti majd.

Érkezik a Zsivány egyes

Az idén sem maradnak a Star Wars-rajongók kedvenc filmjük nélkül. Érkezik a Zsivány Egyes: Egy Star Wars-történet. A legfrissebb Csillagok Háborúja-film különlegessége, hogy nem a korábbi történetet viszi tovább, hanem annak az egyik mellékszálát fogja bemutatni. A Zsivány Egyes időben a Sith-ek bosszúja és az Egy új remény között játszódó történet, amelynek középpontjában a lázadók egy kis csoportja, a Zsivány Egyes áll, akik megpróbálják ellopni az első Halálcsillag terveit a Galaktikus Birodalomtól. A film történetében tehát egyáltalán nem, vagy csak kis szerep jut a jediknek, és még az sem biztos, hogy felbukkan-e Darth Vader és az Uralkodó. A főszerepet Felicity Jones kapta, az ő karaktere, Jyn Erso, vezeti a kis csapatot, amelynek még Donnie Yen, Diego Luna és Riz Ahmed lesznek tagjai. A filmben megjelenik Mads Mikkelsen, Forset Whitaker és Alan Tudyk, a fő gonoszt, egy magas rangú birodalmi tisztet pedig Ben Mendelsohn alakítja. A filmet Gareth Edwards rendezte, és december 15-én mutatják be a mozikban.

„Kedves Bizalmas sorok!

Hetedik osztályos lány vagyok. Néhány hónapja járok egy fiúval, aki idősebb nálam. Nagyon aranyos, kedves, nagyon jól érzem magam a társaságában, nagyon szeretem, boldog vagyok! Ennek ellenére néha úgy érzem, hogy nincs minden rendben. Az foglalkoztat, amit a fiúm barátai mondtak, nem is egyszer, hogy nagyon hasonlítok a volt csajára. Mi van akkor, ha még mindig szereti azt a lányt, és velem csak azért van, mert arra a másik lányra hasonlítok, és mert nem tudja őt elfelejteni? Mit tegyek? Elég, ha megkérdézem tőle, hogy jól gondolom-e? Kérlek, segíts, mert elsüllyedek!

S.O.S. Titanik”

Válasz:

Kedves S.O.S. Titanik!
Ez csodálatos, hogy jeligéd mennyire rátapintott a lényegre, hisz az emberek is sokszor olyanok, mint az a jéghegy, amelyre ráfutott a hajó. A felszínen nagyon kicsi része látszik, a víz alatt, pedig láthatatlanul, sokkal, de sokkal több van belőle. Az emberek is ilyenek. Csak egy kicsiny részünk látható, és számos „titkot” rejtegetünk magunkban, azokat a dolgokat, amiket megéltünk, éreztünk, mélyen elraktározunk a tudatalattiba, de nagyon is hatással vannak a döntéseinkre, a viselkedéseinkre. Lehet, hogy ez a hasonlóság volt az, ami miatt megtetszettél a fiúdnak, mert bizonyára észrevetted, vagy hallottál a felnőttektől arról, hogy az emberek nagy részének (nőknek és férfiaknak egyaránt) hasonló típusú egyének tetszenek. Ha megfigyeljük pl. egy férfinak a választásait, azt vesszük észre, hogy nagyon hasonló nőkbe voltak szerelmesek. Így van ez a nőkkel is. (Persze, mindig vannak kivételek is!) Biztos vagyok benne, hogy a fiúd nem a fizikai külsődbe szerelmes, hisz akkor még mindig vele lenne. Hiszem, hogy most irántad vonzódik, te vagy a fontos számára, különben nem éreznéd olyan jól magad a közelében, és nem lennél boldog. Sose tudni, hogy a barátok mit is szerettek volna elérni nálad. Az viszont biztos, hogy nem nagyon gondolkodtak arról, milyen hatással van rád, milyen gondolatokat indított meg a megjegyzésük. A sok tételődés helyett, inkább élvezd az „itt és most”-ot, a mostani pillanatot, mert most veled van, veled jár!

„Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, adjál tanácsot, mit tegyek. Szeretem a művészeteket, szépen énekelek, szeretek szerepelni, színészkedni, szeretek rajzolni, festeni, táncolni. Most hatodikos vagyok, és énekesnő vagy színésznő szeretnék lenni. Biztos vagyok benne, hogy a szüleim nem engedik meg, hogy művészeti szakra iratkozzak, de nincs lehetőségem zeneiskolába se járni. Mit tegyek, hogy valamilyen módon megvalósuljon az álmom, és a színpadra kerüljek?

Diva”

Válasz:

Kedves Diva!

Úgy látszik, nagyon sok gyereknek, fiatalnak hasonló álmai vannak, mint neked, hisz nem lenne az a sok tehetségkutató program a tévé képernyőjén. Főleg az ének az, ami mágnés-ként vonz sok fiút, lányt. „Ad astra per aspera”, szól a latin idézet, vagyis: tövises az út a csillagokig. Ha valóban tehetséges vagy, és nagyon szeretnél előadó lenni, végig fogsz haladni a tövises úton. Gyakorold az éneklést minden nap, ezenkívül színészkedj, szerepelj, amikor csak lehet! Legjobb az iskolai vagy osztálybeli ünnepekkel kezdeni. Kérd a tanáraid segítségét, hogy felkészüljél a különböző helyi versenyekre, mint amilyenek a budiszavai Sulisztár, a temerini Kolibri Sztár gyermekfesztivál és a Tini Ifjúsági Táncdalfesztivál, a Szabadkán megrendezésre kerülő Általános Iskolások Művészeti Vetélkedője, ahol bemutatkozhatasz nagyobb közönség és szakmai zsűri előtt. A versmondást se hanyagold el! Kapcsolódj be az iskolai szakkörökbe, és a helyi művelődési egyesület vagy központ programjaiba, ahol színészi és táncos képességeidet bontakoztathatod ki! A nyár folyamán, versmondó, rajz, népzenei, kézműves stb. táborok várják a tehetséges és kevésbé tehetséges jelentkezőket. Ragadj meg minden alkalmat arra, hogy gyakoroljál, fejlődjél, bemutatkozhaszál! Ilyen módon a szüleidnek is megmutathatod, hogy van tehetséged, és komolyan gondold ezt a célt. Ha nem támogatják a művészeti középiskolába iratkozásodat, a gimnázium vagy más középiskola mellett továbbra is foglalkozhatsz az előbb felsoroltakkal. Ha eléggé kitartó vagy, és valóban tehetséges, a siker nem marad el. Mi pedig szorítunk neked! :)

Nehezen megy a tanulás?

Hiába tanulsz órákig, feleléskor mégsem tudsz semmit? A következő tippekkel hatékonyan elkerülheted eme bakikat.

1. hiba: Ha mindennek egyforma lendülettel és energiával állsz neki

Ez ugyanis a tanulási, sőt az életbeli stratégia hiányát is jelentheti. Az életben nem minden egyformán fontos, meg kell tanulni elkülöníteni a dolgokat. Foglalkozz előbb azzal, amit várhatóan számon kérnek! Ha elakadsz egy nagyon nehéz résznél, mérlegeld, hogy megéri-e az időráfordítást!

2. hiba: Hiányos tanulási tervezés

Képzeld el, hogy egy fontos dolgozat anyagának a számonkérését megelőző este állsz neki! Mindannyian hallottunk már olyan történeteket, hogy valakinek szerencséje volt, és pont az volt a kérdés, amit tudott. Zsenikről is keringenek legendák: ők azok az emberek, akik azt állítják, semmit nem tanultak, és íme, ötöst kaptak. (Bár azért ebben az esetben érdemes megkérdezni, hogy mit értenek ők semmi alatt... nagyon meglepőek lesznek a válaszok.) Ha egy átlagos ember vagy, és nem szeretnéd

magad a szerencsére bízni, készíts tanulási tervet! Ennek a legegyszerűbb formája, ha előre átolvasod a tananyagot, és eldöntöd, hogy milyen szinten szeretnéd azt elsajátítani (kettést vagy ötöst szeretnél-e), továbbá azt, hogy várhatóan mennyi időt kell rászánnod.

3. hiba: Ha nem ismered a saját képességeidet, korlátaidat

Ha ugyanis ez a helyzet, nem tudod a második pontban leírtakat teljesíteni! Ha nem tudod, mennyi idő alatt tudsz megtanulni valamit, hogyan tervezd? Ha nem tudod, melyek az erősségeid, hogyan használd ki őket? Egy ideig mérd, hogy mire mennyi időt fordítasz jelenleg. Ez fejleszteni fogja a tanulási önismeretedet, ennek köszönhetően pedig később jobban be tudod osztani az idődet.

4. hiba: Rossz sorrendben tanulsz a tárgyakat

Ügyelj arra, hogy egy könnyebb tantárggyal melegíts be! Ez még azoknak is hasznos, akik egyébként szeretnek hamar túllenni a nehezen. Továbbá hatékonyabb leszel, ha a hasonló tárgyakat nem közvetlenül egymás után tanulod.

Értelmi fejlődés? Tényleg, hogyan?

A testi változások mellett serdülőkorban fontos pszichikai változások is bekövetkeznek. Mindenekelőtt említést kell tenni az értelmi fejlődésről, ami az ember pszichikai fejlődésének szerves részét képezi. Elgondolkodtatok már azon, valójában mennyi képességet sajátítottatok el játszva, amíg a jelenlegi értelmi szintre jutottatok?

Ezek a képességek, amíg csak élünk, folyamatosan fejleszthetők, ám minden képességtérület esetében a természet előrelátott, úgynevezett szenzitív időszakokat, amikor bizonyos képességeink a legmegfelelőbb módon fejlődnek. A szenzitív időszak azt a periódust takarja, amikor az emberi agy érzékenyebb adott képességek megfelelő elsajátítására. A mozgás fejlődésénél például fontos periódusnak számít a magzati fejlődés korai szakaszától a tízéves korig terjedő idő, a zenei érzékenység pedig legjobban fejleszthető a magzati pillanattól 6-7 éves korig. A beszéd esetében a legmegfelelőbb időtartam születéstől 8-9 éves korig, a vizualitás képessége és az én-tudat elsajátítása pedig születéstől 9 éves korig húzódik. A gondolkodás fontos részét képezi a figyelem és memorizálás, amelynek szenzitív periódusa 7 évestől 10-12 éves korig tart, a logikai képességeké pedig 11-12 éves kortól a 20-24. életévig.

A fent leírt szenzitív periódusok mellett léteznek még eltérő, a képességek fejlesztésére megfelelő időszakok, a sikeres problémamegoldás és érvényesülés szempontjából azonban ezek az alapképességek kapnak fő hangsúlyt a gyermekkori fejlődésben. A természetnek köszönhetően a különböző fejlődési területek szépen egymást követik, és kisebb gyerekek esetében sokkal meghatározóbbak, mint az idősebbeknél. Az adott képesség szenzitív periódusán belül a gyerekek nem tudatosan foglalkozik a saját fejlődésével, hiszen ilyenkor maga a játék egyfajta tanulási forma, amely segítségével önmagát fejleszti. Nem tudatosan azokhoz a játékokhoz nyúl, amelyekkel az adott területen fejlődni szeretne. A mozgás esetében gurul, hintázik, ugróiskolázik. A zenei készségek fejlesztésénél énekelve beszél, ritmusgyakorlatokat fedez fel, a beszéd helyes kialakulásánál pedig a legtermészetesebb módon gügyög, mondókákat mond, beszélget. Társasjátékokat, szerepjátékokat játszik annak érdekében, hogy ki-fejlődjön az én-tudata, a vizualitását firkálással, képeskönyvek nézegetésével segíti. A figyelmét és memóriáját különböző szabály- és memóriajátékokkal fejleszti, logikai képességeit pedig fejtörők, rejtvények segítségével próbálgatja. Ebben a kíváncsiság és az érdeklődés hajtja, ami minden pszichikai képesség elsajátításának természetes velejárója. Így már mindannyiunk számára érthetővé válik, hogy mindenből és minden segítségével, ami körülvesz bennünket, tanulhatunk.

Kis Laura

Könnyen megsértődsz?

- Az üzletben egy srác akar eléd tolnakodni, de nem engeded. Erre a srác sértő megjegyzést tesz rád. Mit gondolsz?**
 - Hogy viselkedhet így? Hiszen nem bántottam meg semmivel. (0 pont)
 - Nem hagyom annyiban, visszavágok. (2 pont)
 - Egy percig sem vagyok hajlandó foglalkozni egy ilyen szemtelennel. (4 pont)
- A testvéred, miután hazaérkezik az iskolából, egy szó nélkül bezárkózik a szobájába. Ki tudod találni, mi lehet a baja?**
 - Persze, csakis szerelmi bánat állhat a dolog háttérében. (4 pont)
 - Fogalmam sincs, de próbálom kitalálni. (2 pont)
 - Már előző nap elmesélte, mi bántja. (0 pont)
- A barátnőd összebújva beszélgetnek, és zavartan elhallgatnak, amint te belépsz a helyiségbe. Mi jut eszedbe?**
 - Egy ideje sejtem, hogy bajuk van velem. (0 pont)
 - Meg akarnak lepni valamivel. (4 pont)
 - Inkább megkérdezem, mielőtt téves következtetéseket vonnék le. (2 pont)
- A kedvesednek nem tetszik a hajszíned. Mire gondolsz?**
 - Én sem kedvelem az ízlését. (4 pont)
 - Talán nem is szeret? (0 pont)
 - Igaza van. Ha őszinte akarok lenni, szerintem sem áll jól ez a hajszín. (2 pont)
- Sokszor megviccelnek mások?**
 - Nem, én viszont felültetek másokat. (4 pont)
 - Igen, sajnos gyakran vagyok a célpont. (0 pont)
 - Épp ellenkezőleg. Megvédem a gyengébbeket az ilyen helyzetektől. (2 pont)

Értékelés

0-6 pont: Az érzékeny

Érzékenyen reagálsz a környezetedre. Könnyedén beleképzeled magad mások helyzetébe, és megérzed, mi a bajuk. Hamar megbántódsz és sírva fakadsz, nem tudod kezelni a kritikát. Vigyázat, aki túlérzékeny, az hajlamos a bizalmatlanságra, és sokszor úgy érezheti, nem értik meg. Igyekezz minél többször nevetni magadon, így könnyebben elviseled a kritikát!

7-13 pont: A diplomatikus

Csak akkor bántódsz meg, ha igazságtalan vád ér. Képes vagy megvédeni magad, kiválóan érvelsz. A kritikát komolyan veszed, kiértékeled, és ezáltal fejlődsz. Vigyázz, ha túlzásba viszed, a többiek úgy érezhetik, a valódi érzéseidet akarod elrejtteni! Hallgass a megérzéseidre! Reagálj ösztönösen, hogy teret adhass az érzelmeidnek!

14-20 pont: Az érzéketlen

Rólad minden leperreg, nem izgat, mit gondolnak mások. Állandóan van valami dolgod, hol a barátaiddal vagy elfoglalva, hol a hobbid köt le. Magabiztos és optimista vagy, megfontolod a kritikát, de csak ritkán veszed azt magadra. Határozott viselkedésed érzékeny belsőt takarhat. Néha mutasd ki, ha megbántanak! Akkor ismerik meg az igazi arcod, ha nem emelkedsz mindig a dolgok fölé.

Párperces tavaszi dekorációk

Tavasszal jellemzően előbújik belőlünk a kreatív énünk. Ilyenkor szeretnénk a lakásban is színes, vidám hangulatot teremteni. Ehhez adunk most néhány ötletet. A legjobb az egészben, hogy az alábbi díszekkel nem csupán a szobádat dobhatod fel, de a hozzávalók miatt még a környezetednek is jót teszel, hiszen mindegyik az újrahasznosítás jegyében készül.

Romantikus váza

Mindenkinek ismerősek a kanalas orvosságok jellegzetes barna üvegei. Ezeket normál esetben látni sem akarjuk a nem éppen finom tartalmuk miatt, ám amikor kiürülnek, kár lenne őket a szemébe dobni. Egy kicsi átalakítással ugyanis egész helyes kis vázák lehetnek belőlük. Például ragaszthatsz rá szív alakú színes papírt.

Mi legyen a divatjamúlt körömlakkokkal?

Biztosan nálad is kallódnak olyan körömlakkok, amelyeket már nem kennél a körmödre. Nem probléma, ettől még használhatod őket másra is, ha már pénzt költöttél rájuk. Készíthetsz a segítségükkel például kulcstartót. Fess be velük néhány fagyöngyöt, és fűzd fel a kulcstartó karikájára!

A megunt csészék esete

Egy ideje divat csészét, bögrét ajándékozni. Ez nem is baj, mindaddig, amíg azt nem vesszük észre, hogy már a szekrényben sem férnek el. Mit kezdhetsz velük, ha nem szeretnéd kidobni őket? Használd őket másképp: fess újra vagy akár hagyd meg az eredeti mintájukat, és csíráztass bennük növényeket, esetleg ültess beléjük valamilyen sziklakerti növényt! Jól fognak mutatni az ablakokban!

A hétköznapi is lehet más

Vannak olyan tárgyak a környezetünkben, amiket minden egyes nap látunk, kerülgatunk. Néhány színes ragasztószalaggal bármilyen hétköznapi tárgyat feldobhatsz.

Tavaszi zsongás

Ha szeretnél rátalálni a szerelemre

Végre újra melegszik az idő, virágba borultak a fák. Sokan már visszszámolnak a nyári szünetig, de vannak, akik még elhúznák a hétköznapiakat. Ők azok, akik iskolába menet, a suliban láthatják szerelmüket. A szerelem nagy úr, a legrosszabb tanuló számára még az iskolába járást is szebbé teheti.

Ha ismerkedésről van szó, a közösségi oldalak nagy segítséget nyújthatnak. Az internet homályában megbújva bárkivel fel lehet venni a kapcsolatot.

Miért szeretik a fiatalok ezt az ismerkedési formát?

A közösségi oldalakon bármennyi időd lehet a gondolkodásra. Megformálhatod a leveledet úgy, ahogy neked a legjobban tetszik. Szinte fel sem merül benned, hogy nem kapja meg a bejelölésedet, az üzenetedet. Szinte teljesen biztos, hogy felfigyel rád. A világhálón apránként kiismerheted a másik felet, így akár még a találkozás előtt biztosra mehetsz, hogy illik-e hozzád, vannak-e közös témáitok. Csakúgy, mint az élőben csajozásnak, az internetes ismerkedésnek is megvannak a maga jelzései. A bókákat felcserélték a hozzászólások, a like-ok.

Ha valami miatt nem jön össze az ismerkedés, akkor könnyebben foghatod arra, hogy „nem olvasa a leveleit”. Sokkal könnyebb nemet mondani is egy gép mögött ülve.

Az érem másik oldala

A közösségi oldalakon nem árt nagyon óvatosnak lenni az ismerkedéssel. A pozitívumok mellett egy másik, veszélyes oldala is van. Mivel a kommunikáció leszűkül egyetlen csatornára: a szavakra, könnyen félre lehet érteni akár egy értelmetlen mondatot is. A gépelt szavaknak nincs hangsúlyuk, nem kíséri őket gesztus.

Ha személyesen szólítunk meg valakit, azonnali választ kaphatunk, az interneten azonban bizonytalan, hogy pontosan mikor kapja meg a jelzésedet, és számára is több idő van a válaszadásra. Így egy késlekedő válasz jelentheti azt is, hogy nincs mindenhol internet hozzáférése, és azt is, hogy még vár a válaszadásával.

Ki van a gép másik oldalán? Sohasem tudhatod biztosan, hogy azzal az emberrel csevegsz a világhálón, akinek a képét látod. Elképzelhető az is, hogy egyedül ül a gép előtt.

A közösségi oldalakat nem titkoltan ismerkedési szándékkal hozták létre. Az elmúlt években számtalan új funkcióval bővült, mégis ez az egy állandó marad.

Ki köszön először?

Mivel társadalomban élünk, mindannyiunknak ismernie kell néhány illemszabályt, melyek gyakorlásával egymás iránti tiszteletünket fejezzük ki. A köszönés a tisztelet kifejezésének egyik legalapvetőbb formája, a kapcsolat kialakítás első lépése. Ilyen tekintetben nem léteznek társadalmi osztályok vagy szakmai fokozatok közötti különbségek, ezek a szabályok mindenre egyformán érvényesek.

A köszönés jólneveltség kérdése

Bár egymás üdvözlése az emberiséggel egyidős, a köszönés formáját és értelmét már egy egyszerű mimika, testtartás vagy magatartás is megváltoztatja, tiszteletünket már egy kis gesztussal is kifejezhetjük.

Mindenki megérdemli, hogy köszöntsék. XIV. Lajos például az utolsó szolgáját is ugyanolyan rajongással köszöntötte, mint a legcsillogóbb La Vallière kisasszonyt.

Ki köszön előre?

- A férfi köszönti előre a nőt, még ha idősebb is nála.
- A fiatalabb köszönti előre az idősebbet.
- A társaságba újonnan érkezett köszönti előre az ott lévöket.
- A beosztott a magasabb rangút.
- A köszönést kötelező módon fogadjuk, ennek elutasítása súlyos sértés annak, akitől kaptuk.

Anyák napjára egyedi ajándékot készítenél? Nincs ötleted, mivel lepd meg édesanyádat? Ez a három egyszerűen elkészíthető kreatív ajándékjavaslat segíthet.

Dekorüveg

Ehhez az anyák napi ajándékhoz válassz cukros üveget, de tökéletesen megfelel egy nagyobb csatos befőttesüveg is. Az üveg alját színes papírdarabkákkal, selyempapírral vagy tortapapírral bélelheted, az üveget ízlésed szerint fölcímkezheted. Az üvegbe rakhatod édesanyád kedvenc illatát, édességet, vagy bármilyen apró meglepetést.

Anyák napi ajándékötletek

Csokoládévirág

Vázát is használhatsz, de a célnak tökéletesen megfelel egy mintás befőttesüveg is, amelyet befestesz vagy szalaggal díszítesz. Az anyák napi virágokhoz virágpálcákat vagy szélesebb és hosszabb szívószálat érdemes beszerezned. A virágszirmokat színes, keményebb kartonból vágd ki! A szirmok a csokoládé formájához igazodva lehetnek oválisak vagy kör alakúak. Előbb a pálcákon rögzítsd a virágok szirmait és leveleit, majd azt követően óvatosan ragaszd fel a becsomagolt bonbonokat!

Ajándékdobozok

Nagyobb gyufásdobozokból készítheted el ezt a kreatív anyák napi meglepetést. Ragassz a dobozok felületére színes csomagolópapírt vagy szép szalvétát! Figyelj rá, hogy a papír szépen rásimuljon a dobozokra! A gyufásskatulyák alsó részét ollóval óvatosan lyukaszd ki, és fűzz bele színes szalagot, amelyet belülről köss meg! A dobozokba apró ajándékokat rejthetsz.

Legyél jó turista!

Nyakunkon a jó idő, és a természet ébredése meghozza a kedvet a túrázáshoz is. Ez egy kiváló és egészséges módja a kikapcsolódásnak, ám nem árt néhány dolgot figyelembe venni.

Szeresd a helyet, ahova mész!

Ha nem szeretsz kirándulni, nem szereted a természetet, akkor a legjobb, ha más hobbit keresel magadnak. Ha valamit nem becsülsz meg kellően, nem viseltetsz iránta tisztelettel, akkor nem vigyázol rá úgy, ahogy kellene. Emiatt hajlamos leszel rongálni, szemetelni, hangoskodni, szóval megszegni mindazt, amit az erdő irratlan szabályai diktálnak. Ezzel nem csak más kirándulókat zavarhatsz, hanem azokat az élőlényeket is, amelyeknek a területére igyekszel.

Tervezd meg az utat!

Nem csak azt kell figyelembe vened, hogy mennyire járható az út, hol tudtok megállni, a vízkészletet feltölteni. Alapszabály, hogy tilos a letérés a kijelölt útról. Bizonyára igazán szép helyen vezet a turistaútvonal is, felesleges külön utakon járnod. Észrevétlenül letaposhatod a védett növényeket, megzavarhatod az állatokat, és magadat is veszélybe sodorhatod, ha nem találsz vissza, vagy ha véletlenül egy több méter magas sziklafal tetején kötsz ki.

Ne hangoskodj, legyél tekintettel másokra!

Az ember nyilván pihenni megy a természetbe, de így van ezzel mindenki más, aki a hétvégét friss levegőn szeretné tölteni. Éppen ezért nem biztos, hogy mindenki imádja azt a zenét, amit te, vagy ha mégis, a többség nem azért megy ki a zöldbe, hogy a telefonról hallgassa azt, amit már úgyszólván kívülről fúj. A természetben koncentrálj a természet hangjaira! A mesés madárcsicsergésre, a ropogó avarra, vagy a szél zúgására a fák között.

Becsüld meg az értékeket!

Nem azért járunk erdőbe, hogy mindent összegyűjtsünk, és hogy az otthoni, porosodó halmot tovább gyarapítsuk. Persze, ha valamire szükség van, akkor azt vidd haza, de sokkal jobb, ha már élettelennek tűnő kincsekkel bővíted a készletedet. Ne ess túlzásba! Gondolj arra, hogy minden leszakított virág elhervad, viszont természetesen lehetett volna belőle, ami táplálja a környezetét, minden összegyűjtött magból fa nőhetne, és minden letört ág tovább terebélyesedhetett volna. Csodáld meg ott, akkor és úgy, ahogy van! Az emlékeket, a rád gyakorolt hatást semmi sem pótolhatja, még az a virágzó ág sem, ami talán el se jut a vázádig, mert felúton megunod a cipelését.

Ügyelj a tisztaságra!

Nem csak esztétikai kérdés, hogy ügyelsz-e a tisztaságra. Az erdőben hátrahagyott hulla-

dék sokkal nehezebben jut el a szemétteltelep, ráadásul az éjszaka kutató állatok könnyen megvágthatják velük magukat, vagy akár meg is fulladhatnak, miközben betevő után kutatnak a maradékok között. A legjobb, ha egy zacskóba bedobod a le nem bomló szemetet, és ott-hon dobod ki a kukába.

Tűzet csak a kijelölt helyeken gyűjtsatok!

Erdőben ilyen részt nem fogsz találni, és nem véletlenül. A kijelölt helyek mindig tisztásokon vannak, hogy még akkor se legyen gond, ha feltámad a szél. A jó tűzrakóhely minden oldalról megközelíthető, és 2-3 méteres körzetében semmi nincs, ami lángra kaphat. Ha ilyen helyet találsz, akkor egy felnőtt felügyelete mellett nekiláthatok elkészíteni az ebédre szánt falatokat. Távozáskor azonban gondosan oltásotok el a tüzet, és vízzel is locsoljátok le!

REJTVÉNY

1	2	3		4	5		6	7	8	
9			10			11				
12			13			14				
		15			16					
17					18			19		
SZ		20					21			
22	23			24						
25			26	27			28	29		
GY										TT

Keresztrejtvény

- Emlékszel apu? Egyszer elmesélted, hogy kicsaptak az iskolából.

- Miért most jutott eszedbe, fiam?

- ...

A választ a rejtvényben talárod, ha megfejted.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Ö. T. A., 10. Finom, 11. Görög előljáró, 12. Énekesmadár, 14. Lakik valahol, 15. A válasz harmadik része, 17. Patás állat, 18. Rátonyi Róbert, 19. Vim betűi, 20. A válasz 4. része, 22. Hunyadi László, 24. Merre, 25. O. I., 26. Mar betűi, 28. Fordítva győz.

Függőleges sorok: 2. Etelka, 3. Finom leves, 4. Nem régi, 5. Kelti táblajáték, 6. Vajdasági magyar író, 7. Ond betűi, 8. Új németül, 9. A válasz második része, 13. Kanadai folyómelléki (ék. f.), 14. Bortároló (ék. h.), 16. Görög pénz volt (fonetikus), 19. Fordítva szaktárs, 21. Véd (ék. h.), 23. Kis Kornélia, 27. Részvénytársaság, 29. Ó. O.

Szókihúzó

A	D	S	A	T	A	X	I
D	I	O	D	T	E	T	O
B	A	G	A	T	E	L	L
R	L	A	O	E	Ó	N	R
P	O	R	O	L	A	T	A
I	G	A	Á	G	O	N	D
N	U	H	É	E	R	E	A
M	S	I	A	M	R	U	B

ADA
BADAR
BAGATELL
BIOLOGIA

BURMA
DIALÓGUS
GROTEX
GOND

HARAGOS
HÁLÓ
HUN
IHAR
POROL

A megadott szavakat húzd ki az ábrából jobbról balra, balról jobbra, föntről le, lentől föl és az átlók irányában!
A megmaradt betűk összeolvasva adják a megfejtést.

Törd a fejed!

--	--	--	--	--

Forgass meg két dominót, hogy mindkét sorban azonos pontszámot kapj!

Keresztszavak

			K	P	P					
			A	E	A					
			L	R	L					
L	E	T		G		D	Á	S		
K	I	S			CS	K	Á	K		
P	I	R	A			S	O	K		
			J	E	N					
			K	N	T					
			A	T	A					

Pótold a hiányzó betűket függőlegesen és vízszintesen, csak arra vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj eredményül!

Ölelkező szavak

1		2	
3		4	

Keress olyan szót, amely mind a felső, mind az alsó szóval értelmes, összetett szót alkot!

Hogyan legyünk fitteks és egészségesekek?

Néhány jó tanács, melyet érdemes betartani

Enni jó

Fedezd fel az ízeket, próbálj ki minél többféle ételt! Ülj együtt asztalhoz a családdal, a barátokkal! Próbálj meg te elkészíteni valami finomat! „Jobb ízű a falat, ha mindnyájan esznek...” (Arany János: Családi kör)

A reggelit ne hagyd ki!

Az éjszakai alvás után a testednek szüksége van energiára. Jó, ha magas szénhidrát-tartalmú ételt választasz, például: kenyér, péksütemény, reggeli cereáliák (müzsli, corn flakes) tejjel, gyümölcs.

A kihagyott étkezések, különösen a reggeli, erős éhségérzethez, kontroll nélküli faláshoz vezethet, és romlik a koncentrációképesség.

Egyél minél többféle ételt!

A naponta elfogyasztott sokféle étel biztos recept az egészséges táplálkozáshoz.

Jó minőségű fehérjére, zsiradékokra, szénhidrátokra és 40féle vitaminnal, ásványi anyagra van szükséged az egészség fenntartásához. Egyetlen étel sem tartalmazza mindegyiket. Nincsen jó és rossz táplálék, nem kell a kedvenceidet sem kiiktatnod.

Feltétlenül győződj meg róla, hogy az elfogyasztott ételek széles választékával eléred a helyes egyensúlyt! Minden esetben legyen ez is szempont választásodnál!

Már a rómaiak is megfogalmazták: Varietas delectat – A változatosság gyönyörködtet.

Alapozz a szénhidrátokra!

Ezek az ételek látják el energiával, vitaminokkal és ásványi anyagokkal.

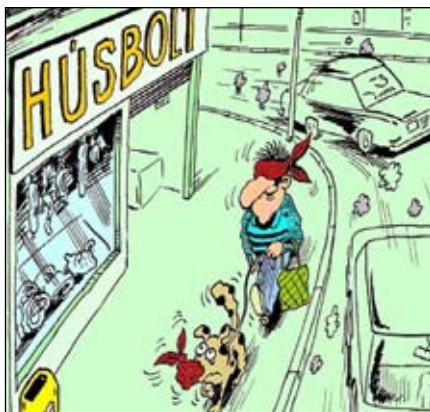
A magas szénhidrát-tartalmú ételek közé tartoznak a tésztafélék, kenyerek, pékáruk, reggeli pelyhek, gyümölcsök, zöldségek. Igyekezz minden étkezéskor fogyasztani belőlük, mert a napi energiád fele ezekből kell, hogy származzon!

Ahányszor csak tudsz, egyél zöldséget, gyümölcsöt!

Gyümölcsöt és zöldséget beiktathatsz a fő étkezésekbe és eheted uzsonnára is.

Ezek a nyersanyagok látják el vitaminokkal, ásványi anyagokkal és rostokkal. Akár minden étkezésnél ehetsz zöldséget, gyümölcsöt. Ideális esetben napi öt alkalommal: nyersen, ivólénekként, salátának, köretnek, nassnak.

Zsíros tények

Az egészsége érdekében mindenkinek szüksége van zsiradékokra, de túlzott fogyasztásuk, különösen a telített zsíroké ártalmas lehet. Telített zsírokat tartalmaznak a magas zsírtartalmú tejek, tejtermékek, pitek, zsíros, krémes sütemények, zsíros húskok, felvágottak. Figyelj oda az egyensúlyra, gondold meg jól, mikor mit választasz! Ha zsírokból gazdag volt az ebéded, például sült krumpli vagy panírozott étel, vacsorázz valami könnyűt, zsírszegényet!

A jól megválasztott nass is lehet egy kis étkezés.

A napi 3 főétkezés mellett, az 1-2 kis étkezéssel, tízóráival, uzsonnával, nassokkal energiát viszünk be szervezetünkbe. Amikor csak bekapsz egy-két falatot, akkor is törekedj változatosságra, válassz minél többféleből: nyers gyü-

mölcs, zöldség, szendvics, 100%-os gyümölcslé, zöldséglé, kefir, joghurtok, pirítós, mogyoró, dió, müzli szelet, sajt, alacsony só-, cukor- és zsírtartalmú kekszek, sütemények, burgonyaszírom. Ne feledd: a kis étkezés, az kis adag és minden nap más!

Szomjoltás

Sok folyadékra van szükséged, hiszen a testünk több mint fele víz. Naponta legalább 6-8 pohár vizet kell meginni, ha meleg van, sportolsz, vagy lázad van, akkor jóval többet. A víz, vagy akár a hideg, sovány tej is jó szomjoltó.

Törődj a fogaidal!

Naponta kétszer moss fogat. Ne majszolj és iszogass egész nap magas keményítő- és cukortartalmú ételeket, italokat, mert elősegítik a fogak romlását!

Mozdulj magadért, ne lazálj!

Az egészséges szívnek és csontoknak szüksége van a mozgásra. Keress olyan mozgásformát, amit szeretsz, amiben jól érzed magad, és nem hagyd könnyen abba. A túl sok kalória és a túnyaság következménye az elhízás. Már a közepes fizikai aktivitás is segít elégetni az extra kalóriákat. Nem kell atlétává válnod, hogy elkezdj valamilyen sportot, rendszeres mozgást.

Havonta mérd meg súlyodat és ellenőrizd, hogy az egészséges tartományban vagy-e!

Mozogjunk!

Ha kedvez az időjárás, a majális bizonyosan jó alkalmat nyújt arra, hogy kimozduljunk a szombafogságból. Nagyon jól tesz szervezetünknek a mozgás, a séta, vagy a különféle labdajátékok.

Ki ne állna be szívesen egy kör kiütöckésre, röplabdázásra, vagy tollaslabdázásra? Élünk a lehetőséggel!

Testünk tavaszi ébredését elősegíti a kiadós kerékpározás, a tánc, az úszás, a strandröplabda, a csónakázás (hadd nem mondjam: a raftingolás!) is. Válogassunk a lehetőségek közül, csak MOZOGJUNK!

Pénzt vagy életet

Egy rabló betör éjjel egy emberhez:

- Pénzt, vagy életet!
- Köszönöm, a pénzt kérném!

Sherlock Holmes és dr. Watson

Sherlock Holmes és dr. Watson túrázni mennek, felállítják a sátrukat, és elalszanak. Néhány óra múlva Holmes felébreszti hűséges társát:

- Watson, nézzen föl az égre, és mondja meg, mit lát!

- Millió csillagot látok.
- És mit mond ez önnek?

Watson eltöpreng egy darabig.

- Asztronómiai szempontból ez azt jelenti, hogy milliárdnyi galaxis létezik, és potenciálisan milliárdnyi bolygó. Asztrológiailag ez azt jelenti, hogy a Szaturnusz az Oroszlánban áll. Az idő tekintetében ez azt jelenti, hogy körülbelül negyed négy van. Teológiai szempontból ez a bizonyíték arra, hogy az Úr mindenható, és hogy mi kicsinyek és jelentéktelenek vagyunk. Meteorológiai nézőpontból ez arra enged következtetni, hogy holnap gyönyörű napunk lesz. És önnek mit mond ez?

Holmes hallgat egy darabig, majd megszólal:

- Watson, maga idióta! Valaki ellopta a sátrunkat!!!

Hess, hess, madárka!

Egy fiatal srác feje körül már régóta köröz egy galamb. Már nagyon mérges lesz, megfordul, és rákiabál:

- Hess a fenébe!

Egy időse néni meghallja a fiú kiabálását, és rászól:

- Ejnye, ejnye kisfiam nem szabad ilyen csúnyán beszélni, csak legyezz a kezdeddel, és szólj rá, hogy, hess, hess, madárka! Akkor is elmegy a fenébe.

Étteremben

- Van teknősbékalevesük? - kérdi a vendég.
- Ön már evett ilyet?
- Nem, de nagyon szeretnék.
- Akkor van.

Agresszív kismalac I.

Az agresszív kismalac sütögeti az aranyhalat a folyóparton. Odamegy hozzá a jó tündér:

- De hát kívánhattál volna hármat!
- Már megvolt.

Agresszív kismalac II.

Megy az egérke és az agresszív kismalac a síneken. Megszólal az egérke:

- Cin, cin.

Mire az agresszív kismalac:

- Te buta, a sín vasból van!

Az egérke és az elefánt

Az egérke és az elefánt egy motoron utaznak. Az elefánt vezet, majd így szól:

- Félsz, egérke?

- Nem félek én! - hangzik a válasz.

Az elefánt gázt ad, majd kis idő múlva megint megkérdezi:

- Félsz, egérke?

- Én? Ugyan!

Az elefánt csutkáig nyomja, mígnem elfogy a benzin. Leállnak az első kútnál, és feltankolnak. Visszafelé az egérke vezet, és ő is megkérdezi:

- Félsz, elefánt?

- Nem én! - válaszolja.

Az egérke padlóig nyomja a gázt, majd újra megkérdezi:

- Félsz, elefánt?

- Nem én! - hangzik a válasz.

Mire az egérke:

- Pedig félhetnél, mert nem érem el a féket.

Hittanórán

- Pistike, hány fia volt az első emberpárnak?
- Kettő.
- Úgy mint?
- Úgy, mint nálunk...

Balaton

- Mi lesz a Balatonból, ha kikapcsoljuk?
- Balatoff.

A nulla és a nyolcas

- Mit mond a nulla a nyolcasnak?
- De szép öved van!

Széky bácsi az állatkertben

Széky bácsi hazamegy az állatkertből, és beszámolót tart a komájának.

- Láttam az állatkertben zsiráfot.
- Az milyen?
- Tudod, milyen a ló?
- Igen.
- Na, a zsiráf is olyan, csak hosszú nyaka van, hosszú lábai és barnás foltos.
- És mit láttál még?
- Zebrát.
- Az milyen?
- Tudod, milyen a ló?
- Persze.
- Na, a zebra pont olyan, csak fekete-fehér csíkos.
- És mit láttál még?
- Vízilovat.
- Az milyen?
- Tudod, milyen a ló?
- Tudom.
- Na, az pont olyan, csak sokkal kövérebb, és a vízben él.
- És mit láttál még?
- Tigrist.
- Az milyen?
- Tudod, milyen a ló?
- Igen.
- No, a tigris egyáltalán nem olyan!

Vidám motoros

- Miről lehet felismerni a vidám motorost?
- Legyek vannak a fogai között.

Nem tud aludni

- Doktor úr, nem tudok aludni. Egész éjszaka le sem hunytam a szemem.
- Ja, így már érthető.

Láz

- Doktor úr, a bátyám erősen köhög, és láza van.
- Magas?
- Igen, nálam egy jó fejjel magasabb.

Szöszki az orvosnál

- Szöszki bekopog az orvoshoz.
- Mi a panasz?
- Semmi, csak ki van írva az ajtóra, hogy „Kérem, kopogjon!”

Egérmama a fiával

- Egérmama a fiával sétál, mikor meglátnak egy denevért. Az egérfi lelkendezik:
- Láttad, mama? Egy tündér!

Pacsavatok

- Doktor úr, segítsen rajtam. Egész nap kék pacsavatokat látok.
- Mik azok a pacsavatok?
- Fogalmam sincs. Ezért jöttem ide!

Úszóbajnok

- Ki az abszolút úszóbajnok?
- Aki képes hosszában átúszni a befagyott Dunát.

Csalafinta vadászat

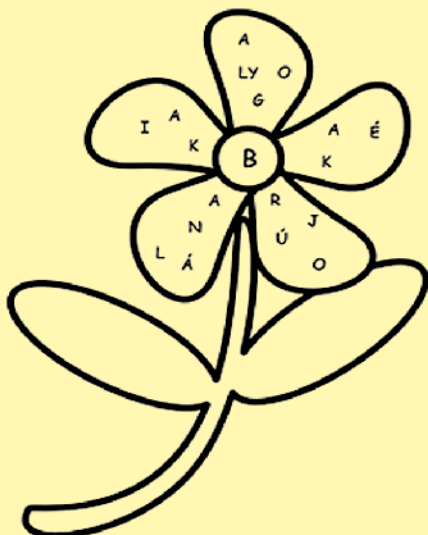
Múlt heti számunkban kíváncsiskodtunk, mit tudtok a mondabeli magyar vadászokról, vagy a legnevesebb vadászkutyaokról. Időközben talán utánanéztetek a kérdésnek, mégis íme válaszuk, röviden:

Nagyon sok magyar vadászt jegyez a történelem, a mondabeli magyar vadász/vadászok legismertebb története viszont egybeforr a honfoglalás legendájával. Ugye, ismeritek a csodaszarvas történetét? Két fia volt Nimródnek, a nagyszerű mondabeli uralkodónak az ősi Sumériában. Egy nap, két fia, Hunor és Magor elmentek vadászni. Megláttak egy csodálatos fehér szarvast, és hajszolni kezdték. A szarvas folyamatosan csalta, és elvezette őket egy mesés szép és bőséges földre. Ez a hatalmas föld volt Szkítia, ahol a hunok és magyarok végül letelepedtek... Nézzetek a történet után, csodaszép! Már csak azért is, mert a monda szerint Hunor nemzette a hun nemzetet, Magor pedig a magyar nemzetet.

*

A vadászutya talán örökidők óta az embernek segít a vadászatban. Az idők folyamán nagyon sok fajtájuk alakult ki, osztályozásuk általában az alapján történik, hogy milyen feladatra használatosak a vadászatok alatt. A feladat szerinti fő típusok csoportosítása testméret alapján:

- Kis termetű: spániel, terrier, tacsó (a spánielket szakszóval kajtató ebnek, a terriereket és a tacsót pedig kotorékebegek nevezik)
- Kis-közepes termetű: kopó
- Közepes termetű: retriever, vizsla, véreb
- Agár (kis, közepes és nagy méretű fajták is vannak)

A virág szirmaiba
1-1 állat nevét
rejtettem el.
A középső betűt
mindegyikhez
használd fel!

Mi történik? Fejtsd meg!

Egy szigeten 25 oroszlán tengeti az életét. Mesebeli oroszlánok, mivel tökéletes logikával képesek gondolkodni. Mindegyikük nagyon éhes. A szigetre ledobnak egy darab húst, ami azonban altatóval van átitatva. Ha egy oroszlán megeszi ezt a húst, és elalszik, a többiek (altató hatású) húsként tekintenek rá. Ezt mindegyikük tudja; azt is, hogy a ledobott hús altatózott. Mindent megtesznek azért, hogy éhségüket csillapítsák, ugyanakkor elpusztulni sem akarnak.

A kérdés nagyon egyszerű: mi történik és miért. (A hús oszthatatlan, egy oroszlán vagy megeszi, vagy nem bántja.)

Megoldás:

Ha a szigeten csak egy oroszlán lenne, akkor simán megenné a húst, mert nincs kitől félnie.

Ha két oroszlán lenne, akkor viszont csendben éhen halnának, ugyanis egyik sem merne a húshoz nyúlni, mivel ha megeszi, akkor a dolog visszavezetődött az 1 oroszlános esetre, és a társa lelkiismeret-furdalás nélkül felfalná őt.

Három oroszlán esetében az egyik (mondjuk a leggyorsabb) megeszi a húst, mert ezzel visszavezette az esetet a kétoroszlános helyzetre, amikor is tudjuk, hogy senki nem nyúl az ételhez, így ez a mi kis fürgénk nyugodtan kialhatja magát.

Négy oroszlán jelenlétekor megint az éhínség lesz napirenden, hiszen ha csak az egyik is megeszi a húst, a háromoroszlános eset alakul ki, őt lehet, hogy elfogyasztják majonézszal és újborgonyával.

Válasz:

Páros számú oroszlán esetén mindig pathhelyzet van, páratlan számú oroszlán esetében azonban egy mindenképpen megeheti a húst.

A négytagú tigriscsalád mellett, ha jól megfigyeled, több tigrisfejt is rejtezik a képen. Legalább hatot keress meg!

Aforizmák

Aki túlságosan szereti a virágot, az rossz ember is lehet.

Mutass be a szüleidnek, s én megmondom, ki vagy!

A szerelmed szép, az ellenséged csúf marad – csak ne menj hozzájuk túl közel!

A legnagyobb elménél is okosabb a buták szövetsége.

Nem a világ bonyolult, te vagy körülményes.

Mennyit kell még tanulnom, hogy hallgatni tudjak?

Tényleg nem a ruha teszi az embert; az ember teszi azt, amire a ruha kötelezi!

Az elégedettség hizlal.

Az ismétlés az unalom apja.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

A ki alaposan átlapozta 13. számunkat, annak nem kerülhette el figyelmét a Mi fán terem az op-art? című írásunk a 14. oldalon. Az ott közölt illusztrációk és az összefoglaló Victor Vasarely személyéhez kötődnek, és a nyereménykérdésünk is hozzá kötődik. A képen látható, geometriai térbe ágyazott golfozó valóban Vasarely műve. Míg

megoldották a feladatot, talán arra is rájöttetek, hogy a Párizsban elhunyt művész Pécsről származik, Vásárhelyi Győzőként látta meg a napvilágot, majd az egyik leghíresebb XX. századi magyar festővé vált. A helyes válasz adók közül a szerencse ezúttal az **őbecsei Horvát Annára**, a Sever Đurkić iskola ötödikéére mosolygott. Könyvjutalmát május elején postázzuk.

Következő kérdésünk néprajzi vonatkozású. Hogyan nevezték egykor ezt a szimpatikus, rogyásig megpakolt, csaknem „emeletes” ágyat? A helyes választ mielőbb küldjétek be címünkre. Egy szerencsés olvasónk könyvjutalomban részesül. Jelentkezéseket az ünnepnapok miatt kivételesen május 6-áig fogadjuk levélcímünkön: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, vagy a **jopajtas.szerk@magyarszo.com** e-mail címen. A beküldőknek felhívjuk a figyelmét, hogy nevük mellett tüntessék fel osztályukat, iskolájuk nevét és lakcímüket. Köszönjük!

Dinoszauruszok parkja Újvidéken

Igazán divatosá vált a dinoszauruszpark világszerte, s im, ezen a téren mi sem maradunk le, legalábbis nem túlságosan. Az újvidéki Vojvodina Sport- és Üzletközpont melletti téren alakították ki meglehetősen nagy területen azt a parkot, melyben dinókat simogathatunk, csodálhatunk, fényképezhetünk. Állítólag 24 féle őslény néz vissza ránk a mezozoikum korából, melyet köznapi megfogalmazásban dinoszauruszok korának is neveznek. Mintegy 180 millió évig tartott: 251 millió évvel ezelőtt kezdődött és 65 millió évvel ezelőtt ért véget, három időszakra osztják: triász, jura és kréta.

Ezt azonban ti bizonyosan tudjátok. Azt viszont nem tudhatjátok, hogy Újvidéken számos kísérőrendezvény is lesz, például a kiállítóter mellett homokbuckában régészkedni lehet, kipróbálhatjuk magunkat a lövöldében, az adrenalinparkban...

Nem árt tudni, hogy belépőt is kell fizetni: az egész napra szóló gyermekjegy 200, a felnőttjegy pedig 300 dinár.

Ez a dinó már a közelünkben „legelészik”

Oktatási vásár Szabadkán

A szabadkai Ivan Sarić Műszaki Középiskola adott otthont egy héttel ezelőtt a kétnapos oktatási börzének. Több mint 20 standon adtak tájékoztatást a továbbtanulni vágyó diákoknak. A középiskolák iratkozási tervét, azaz a szeptemberben nyíló szakokról szóló információkat tartalmazó szórólapok mellett a pultoknál ízelítőt is kaphattak az érdeklődők az iskolában folyó munkáról: a standoknál tésztát nyújtottak, folyékony szappant gyártottak, tanbábun vérnyomást mértek, fa kulcstartókat készítettek, dekupázsoltak az immár középiskolás diákok. A középiskolák mellett a felsőoktatási intézmények is képviseltették magukat.

A kiállítóknál érdeklődve megtudtuk, hogy azok a diákok, akik már eldöntötték, hova szeretnének beiratkozni, célirányosan érkeztek az adott iskola standjához, más diákok pedig minden szórólapot összegyűjtött a pultokról, és várhatóan otthon a szülőkkel együtt nézik majd át a lehetőségeket.

T. R.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com